

Lapsiköyhyyden vähentäminen ja lasten osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen

VUOSIRAPORTTI 2005

Plan Suomi Säätiö

Sisällys

1. Johdanto	1
2. Yleiskatsaus	1
2.1. Lapsia ja heidän yhteisöjään koskettavan köyhyyden vähentäminen - tarveperustaisesta ihmisoikeusperustaiseen lähestymistapaan	2
2.2. Kansainvälinen ohjelmatoiminta	3
2.2.1. Koulutus	3
2.2.2. Terveys	4
2.2.3. Lastensuojelu	5
2.2.4. Paikallisen toimintakyvyn vahvistaminen ja resurssien hyödyntäminen	6
2.2.5. Humanitaarinen toiminta	7
2.2.6. Integroitu ihmisoikeuksien edistäminen	7
2.3. Kotimaan toiminta	7
2.4. Tutkimustoiminta	9
3. Opittua	10
4. Suunnittelu, seuranta ja hankkeiden hallinnointi	11
5. Budjetti	13

Liitteet

Liite I:	Hanketiivistelmät
Liite II:	Kotimaan toiminta

1. Johdanto

Plan Suomi Säätiöstä tuli vuoden 2004 loppupuolella ulkoasiainministeriön kumppanuusjärjestö. Ministeriön lisärahoituksen ja pitkäkestoisemman tuen ansiosta olemme voineet tehostaa työtämme kehitysmaiden lapsia koskettavan köyhyyden vähentämiseksi sekä lasten oikeuksien edistämiseksi. Lisäksi Plan on voinut tukea Suomessa tehtävää vaikuttamis- ja kansainvälisyyskasvatustyötä sekä käynnistää kokonaisvaltaisen ohjelman suunnittelun, mikä tähtää toiminnan tavoitteiden yhtenäistämiseen niin kotimaassa kuin ohjelmamaidenkin kanssa.

Plan Suomi Säätiö on sitoutunut noudattamaan kaikessa työssään kahdeksaa periaatetta¹, jotka määrittävät järjestön identiteetin oikeusperustaisena organisaationa. Näitä periaatteita täsmennetään jatkossa osana ohjelmastrategian kehittämistä.

Kumppanuutta ulkoasiainministeriön kansalaisjärjestöyksikön kanssa vahvistettiin vuonna 2005 säännöllisellä viestinnällä sekä jakamalla tietoja ja kokemuksia. Olemme saavuttaneet yhteisymmärryksen kumppanuuden luonteesta ja käyneet avointa keskustelua, joka tukee molemminpuolista oppimista ja yhteistyön tulevaa kehitystä.

Olemme myös osallistuneet aktiivisesti kumppanuusjärjestöjen yhteistyöhön ja sen koordinointiin. Plan Suomi Säätiöllä on näin ollut mahdollisuus kuulla kokeneempien organisaatioiden näkemyksiä ulkoasiainministeriön kumppanina toimimisesta ja ohjelman kokonaisvaltaisesta kehittämisestä. Jatkossa haluamme välittää ja jakaa kokemuksiamme lasten oikeuksien edistämiseen liittyvissä kysymyksissä myös tässä suomalaisessa toimintaympäristössä.

Plan Suomi Säätiöllä on ollut myös mahdollisuus yhä enenevässä määrin toteuttaa käytännössä lapsikeskeisen yhteisökehityksen (CCCD) periaatteita yhdessä Planin maatoimistojen ja paikallisten kumppaneiden kanssa.

Tämä raportti sisältää yleiskatsauksen Plan Suomi Säätiön vuonna 2005 tekemästä ohjelmatoiminnasta. Raportissa kuvataan lapsikeskeistä lähestymistapaa yhteisöjen kehitykseen, Suomessa ja ohjelmamaissa tapahtunutta edistystä, raportointivuonna kohdattuja haasteita ja sen aikana opittua sekä annetaan yhteenvetona katsaus talouteen. Liitteenä ovat yksityiskohtaiset tiivistelmät kuvaavat kuhunkin hankkeeseen liittyvää toimintaa ulkomailla ja Suomessa. Liitteenä on lisäksi CD-ROM, joka sisältää englannin-, ruotsin- ja suomenkieliset hanketiivistelmät, hankkeisiin liittyviä raportteja ja tutkimuksia sekä kansainvälisyyskasvatukseen liittyvää materiaaleja.

2. Yleiskatsaus

¹ 1) Teemme työtä siellä, missä lapsen oikeudet toteutuvat heikoimmin; 2) Kaikki hankkeemme vastaavat paikallisten yhteisöjen tarpeisiin ja tukevat kansallisten köyhyyden vähentämisstrategioiden ja – suunnitelmien toteutumista; 3) Lapsilla on aina mahdollisuus osallistua toimintaamme; 4) Edistämme aikuisten myönteistä käyttäytymistä lapsia kohtaan; 5) Edistämme sukupuolten välistä tasa-arvoa kaikessa työssämme; 6) Tunnustamme paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen tason yhteistyökumppaneiden panoksen ja roolin lapsiköyhyyden vastaisessa taistelussa; 7) Teemme työtä avoimesti, läpinäkyvästi ja tilivastuullisesti (accountable); sekä 8) Tuemme useita toisiaan täydentäviä hankkeita samassa maassa.

Vuosi 2005 oli Plan Suomi Säätiön ensimmäinen vuosi ulkoasiainministeriön kumppanuusjärjestönä. Koska sopimuksen viimeistely ja rahoituksen saaminen viivästy, toteutus päästiin käynnistämään vasta toukokuussa, mikä vaikutti koko vuoden varainkäyttöön.

Toimintavuonna perehdyttiin ulkoasiainministeriön kumppanuusjärjestönä toimimiseen yhdessä muiden Pohjoismaiden ja ohjelmamaiden sekä eri kansalaisyhteiskunnan ja hallinnon tahon toimijoiden kanssa. Vuoden aikana määriteltiin hankkeiden ja toimintakyvyn kehittämiseen liittyviä painopisteitä, jotka luovat tulevalle yhteistyölle vakaan perustan.

2.1 Lapsia ja heidän yhteisöjään koskettavan köyhyyden vähentäminen - tarveperustaisesta ihmisoikeusperustaiseen lähestymistapaan

Planin kehitysmaissa ja Suomessa tehtävän lapsikeskeisen yhteisökehityksen (CCCD) periaatteille perustuvan ohjelmatoiminnan tavoitteena on lapsia ja heidän yhteisöjään koskettavan köyhyyden vähentäminen. Lapsikeskeisen yhteisökehityksen järjestelmällinen toteuttaminen edellyttää, että koko organisaatiossa siirrytään asteittain tarveperustaisesta ihmisoikeusperustaiseen lähestymistapaan. Siirtyminen tulee nähdä pitkäkestoisena prosessina, jolla on perustavanlaatuisia vaikutuksia toimintatapoihin esimerkiksi tilanneanalyysiin sekä eri toimijoiden oikeuksien ja velvollisuuksien analysointiin. Lisäksi siirtymäprosessi vaikuttaa kumppanuuden aikana tehtäviin strategisiin valintoihin ja muuhun strategiseen yhteistyöhön sekä organisaation ja kumppaneiden toimintakyvyn kehittämistarpeisiin. Kokonaisvaltaisen ihmisoikeusperustaisen lähestymistavan omaksuminen edellyttää kaikkien Planin toiminnan osa-alueiden järjestelmällistä kehittämistä.

Tarveperustaisessa lähestymistavassa lapsia ja heidän yhteisöjään koskettavan köyhyyden syitä ja seurauksia lähestytään perustarpeiden, kuten ravinnon, puhtaan juomaveden, suojan, terveyden, viemäroinnin, koulutuksen ja tiedon, puutteen näkökulmasta. Lapsia koskettava köyhyys syvenee, mikäli heitä kohdellaan yhteisöissään epäoikeudenmukaisesti. Siksi lasten vanhempien, yhteisöjen jäsenten, sosiaalisen sektorin työntekijöiden, päätöksentekijöiden ja muiden aikuisten asenteiden syiden ja seurauksien analysoinnista ja hankkeiden suunnittelusta niin, että näihin asioihin puututaan, on tullut olennainen osa Planin työtä. Tämä lähestymistapa on myös edistänyt lasten osallistumista hankkeisiin.

Köyhyyden ja ihmisoikeuksien välinen suhde on kaksitahoinen: köyhyys on itsessään ihmisoikeusrikkomus ja ihmisoikeuksien laiminlyönnit puolestaan vaikeuttavat pyrkimyksiä vähentää köyhyttä. Täten Planin tavoitteena on jatkossa siirtyä ihmisoikeusperustaisen lähestymistavan järjestelmälliseen käyttöön lasten ja heidän yhteisöjensä kestävä hyvinvoinnin takaamiseksi.

Ihmisoikeusperustainen lähestymistapa syventää ja laajentaa köyhyyden perimmäisten syiden ja seurausten sekä kehitystä rajoittavien tekijöiden ymmärtämistä. Lähestymistapa yhdistää analyysin köyhyydestä ja kehityksestä normatiiviseen viitekehikseen², joka pyrkii takaamaan kehitysprosessin tuloksellisuuden ja vastuullisuuden. Ihmisoikeusperustainen lähestymistapa laajentaa analyysin perustaa,

² Yleissopimus kansalais- ja poliittisista oikeuksista, yleissopimus taloudellisista, sosiaalisista ja sivistyksellisistä oikeuksista, lapsen oikeuksien sopimus, naisten oikeuksien sopimus sekä muut ihmisoikeusasiakirjat.

pyrkii vahvistamaan hyödynsaajien omaa ääntä sekä yhdistämään kaikki päätöksentekotasot prosessiin. Lähestymistavan lisäarvo on, että se pyrkii luomaan kehitykselle otollisen ympäristön ihmisoikeuksien toteutumisen kautta sekä vahvistamaan ihmisten mahdollisuuksia osallistua täysivaltaisesti päätöksentekoon ja omien yhteisöjensä kehittämiseen.³

Oikeusperustainen lähestymistapa edellyttää Planilta käsitteellisen viitekehyksen uudelleen määrittelyä seuraavista näkökulmista: 1) köyhyys ja ihmisoikeusperustainen lähestymistapa; sekä 2) köyhyys toimintamahdollisuuksien puutteena: ihmisoikeuksiin liittyvät laiminlyönnit, jotka johtavat syrjivään kohteluun.

Oikeusperustaisen lähestymistavan omaksuminen vaatii myös Planin suunnittelu-, seuranta- ja arviointiprosessien uudelleen määrittelyä sekä oikeusperustaista ohjelmatyötä tukevien työkalujen kehittämistä. Tämän vuoksi Planin rooli ja tavoitteet lasten oikeuksien edistämiseksi tulee määritellä entistä tarkemmin niin yhteisö- ja paikallistasolla kuin myös kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Siirtymävaiheen nopeuttamiseksi Plan Suomi Säätiö on käynnistänyt sisäisen prosessin, jonka ensimmäinen vaihe on lasten oikeuksien neuvonantajan ja vaikuttamistyön koordinaattorin rekrytointi. Vuonna 2006 painopisteinä ovat sisäinen koulutus ja suunnitteluprosessit, ohjelmatoiminnassa käytettävien oikeusperustaisten työkalujen kehittäminen sekä koordinointi ja yhteistyön vahvistaminen tärkeimpien kumppaneiden kanssa Planin kansainvälisen organisaation sisällä.

2.2 Kansainvälinen ohjelmatoiminta

Vuonna 2005 Plan Suomi tuki yhteensä 21 koulutukseen, terveyteen, lastensuojeluun, paikallisten resurssien vahvistamiseen sekä jälleenrakennukseen liittyvää hanketta neljällä maantieteellisellä alueella. Lisäksi tuettiin useaa lasten oikeuksiin liittyvää tutkimusta Aasiassa ja Afrikassa. Seuraavat osiot kuvaavat näissä hankkeissa ja toiminnoissa tapahtunutta edistystä. Kunkin hankkeen yksityiskohtaiset tiivistelmät ovat Liitteessä I.

2.2.1 Koulutus

Plan lähestyy koulutusta kokonaisvaltaisesti elinkaariajattelun pohjalta, mikä kattaa koulutuksen lasten varhaiskasvatuksesta perus- ja keskiasteen koulutukseen ja tämän lisäksi myös epävirallisen koulutuksen. Plan Suomi Säätiö tuki viime vuonna sekä varhaiskasvatukseen (Early Childhood Care and Development, ECCD) että peruskoulutukseen liittyviä koulutusohjelmia.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatustoiminta tukee lapsen elämään, kasvuun ja kehitykseen liittyvien oikeuksien toteutumista. Toiminta keskittyy pääasiassa alle kuusivuotiaisiin lapsiin, lasten vanhempiin ja muihin huoltajiin sekä lastenhoitajiin. Tavoitteena on kehittää lasten vanhempien, hoitajien, sisarusten sekä yhteisön vapaaehtoistyöntekijöiden tietoja lasten fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta kehityksestä ja lisätä tällä tavoin heidän kykyään huolehtia lapsista ja tarjota heille virikkeitä.

³ Poverty Reduction and Human Rights. YK:n kehitysjärjestö UNDP:n Practice Note, heinäkuu 2003

Plan Suomi Säätiö tukee varhaiskasvatustoimintaa Malawissa, Boliviassa, Itä-Timorissa ja Ugandassa. Plan ja paikalliset kumppanit toteuttavat hankkeet läheisessä yhteistyössä vastuullisten ministeriöiden ja paikallisten viranomaisten kanssa. Näin Plan voi vaikuttaa päätöksentekijöihin ja lisätä ymmärrystä varhaiskasvatuksen tärkeydestä, mikä syventää varhaiskasvatuspalveluiden omistajuutta.

Malawia lukuun ottamatta varhaiskasvatustoiminnassa on korostettu kotona tapahtuvan lastenhoidon tärkeyttä. Kotilähtöisiä lähestymistapoja painotetaan niiden kustannustehokkuuden sekä perhe- ja oppijakeskeisyyden vuoksi. Lähestymistavassa hyödynnetään olemassa olevia henkilöresursseja (lähinnä vanhempia) muiden yhteisöissä olevien resurssien lisäksi sekä edistetään toimiviksi todettuja perinteisiä varhaiskasvatukseen liittyviä käytäntöjä.

Laadukas peruskoulutus

Plan Suomi Säätiö tuki lasten oppimisympäristön parantamiseen tähtääviä hankkeita. Hankkeissa on rakennettu kouluja, hankittu opetusmateriaaleja, opetettu opettajille lapsiystävällisiä opetusmenetelmiä sekä tuettu lasten ja heidän vanhempiansa osallistumista koulujen päätöksentekoon. Kaikkien hankkeiden tavoitteena on lisätä yhteisöjen osallistumista koulujen kehittämiseen. Useissa maissa edistetään myös aktiivisesti tyttöjen ja poikien yhtäläistä oikeutta koulutukseen.

Dominikaanisen tasavallan, Sierra Leonen, Ugandan ja Intian hankkeissa osallistuminen koulutoiminnan ja opetuksen kehittämiseen nähdään peruskoulutuksen laadun avaintekijänä. Dominikaanisessa tasavallassa ja Ugandassa on kouluihin perustettu komiteoita, jotta lasten vanhemmat, lapset ja muut yhteisöjen jäsenet voivat osallistua ja vaikuttaa koulujen toimintaan.

Intian ja Togon hankkeet keskittyvät tyttöjen koulutusmahdollisuuksien edistämiseen. Kylissä toimivat koulutusneuvojat ovat käyttäneet yhteisöissä menestyneitä naisia roolimalleina ja kutsuneet heitä yhteisöissä järjestettyihin keskustelutilaisuuksiin. Myös koulutusneuvojat itse ovat toimineet roolimalleina tytöille. Tämän lisäksi opetusohjelmia on analysoitu tasa-arvonäkökulmasta.

2.2.2 Terveys

Kolme kahdeksasta YK:n vuosituhattavoitteesta⁴ liittyy suoraan terveyteen. Tämä osoittaa sen, miten tärkeä edellytys terveys on kehitykselle. Plan tukee terveyshankkeita äitien ja lasten terveydestä nuorten lisääntymisterveyteen ja hiv/aids-kampanjoihin.

Plan Suomi Säätiö tuki vuonna 2005 nuorten hiv/aids-koulutusta Ugandassa ja nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveysohjelmaa Ecuadorissa. Hankkeiden tavoitteena on ollut parantaa nuorten terveyttä lisäämällä heidän tietämystään hi-viruksesta/aidsista ja lisääntymisterveydestä sekä luomalla entistä vastuullisempia seksuaalikäyttäytymismalleja.

Erityisesti tyttöjen oikeuksien vahvistaminen on hankkeissa keskeisellä sijalla. Tavoitteena ovat tyttöjen itseluottamuksen lisääntyminen ja heidän valmiutensa keskustella seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvistä asioista sekä omaksua

⁴ Vuosituhattavoite 4: lapsikuolleisuuden vähentäminen; vuosituhattavoite 5: odottavien äitien terveyden parantaminen; vuosituhattavoite 7: hi-viruksen/aidsin, malarian ja muiden sairauksien vastainen taistelu.

turvallisia käyttäytymismalleja. Tyttöjen kanssa tehty työ on osoittanut, että paremmat elämäntaidot omaavat tytöt eivät ole alttiita harhaanjohtaville uskomuksille tai riskien ottamiselle.

Nämä hankkeet pyrkivät kehittämään lasten ja aikuisten sekä poikien ja tyttöjen välistä viestintää. Etenkin Ugandan ja Ecuadorin alkuperäiskansojen keskuudessa seksuaalisuus on ollut tabu ja monet vanhemmat uskovat, että sukupuoliasioista keskusteleminen lisää lasten ja nuorten moraalittomuutta. Hankkeet ovat kuitenkin osoittaneet, että kun nuorten viestintätaitoja kehitetään, he ovat tehokkaita hiv/aids-tietämyksen viestinviejiä ja lisääntymisterveyden puolestapuhujia.

Käyttäytymismallien muuttuminen on hidasta ja kehitys on usein nähtävissä vasta useiden vuosien kuluttua. Edistystä tapahtuu vasta, kun yhteisöjen uskomukset ja perinteinen tapa suhtautua lapsiin, naisiin ja tyttöihin muuttuu.

2.2.3 Lastensuojelu

Ihmisoikeusperustaisen lähestymistavan omaksumisen myötä lastensuojelusta on tulossa yksi Plan Suomi Säätiön sisällöllisistä painopisteistä. Tämä tarkoittaa haavoittuvimpien ryhmien huomioon ottamista entistä laajemmassa mittakaavassa. Vuonna 2005 Plan Suomi Säätiö tuki seuraavia lastensuojeluhankkeita: syntymärekisteröinnin edistäminen Paraguayssa ja Filippiineillä, tyttöjen ympärileikkausten ja lapsiavioliittojen ehkäiseminen Sudanissa, lapsityöläisten oikeuksien edistäminen Afrikan lapsityöläisten liikkeen kanssa sekä lapsikaupan ehkäisy ja lapsikaupan uhrien tukeminen Togossa. Lisäksi haavoittuviin lapsiin keskittyvät hankkeet - etenkin hiv/aidsiin liittyvä ehkäisy-, hoito- ja koulutustyö - ovat edistäneet lastensuojelua.

Tiedotustyö ja käyttäytymistapojen muuttamisen edistäminen ovat olennaisia osa-alueita lastensuojeluhankkeissa. Kun perheet ja yhteisöt ymmärtävät, että lasten oikeuksien edistäminen vähentää yhteisöjen ongelmia, alkavat ne toimia aktiivisesti lastensuojelun puolesta, ennaltaehkäistä ongelmia sekä tukea hyväksikäytön uhrien toipumista.

Käyttäytymismallien muuttuminen on pitkäaikainen prosessi ja muutos nähdään yleensä vasta seuraavassa sukupolvessa, kuten on havaittu tyttöjen ympärileikkausten ehkäisemiseen pyrkivässä työssä. Toisaalta lapsikauppaan puututtaessa on nähty tiedotuksen välitön vaikutus aikuisiin, kun he ovat päättäneet olla lähettämättä lapsiaan töihin yhteisöjen ulkopuolelle.

Plan tekee yhteistyötä myös paikallisten viranomaisten, kuten poliisi- sekä terveys- ja rajaviranomaisten kanssa sekä vaikutusvaltaisten kansalaisyhteiskunnan toimijoiden, kuten uskonnollisten johtajien kanssa vahvistaakseen hallitusten ja yhteiskunnan tukea ja toimia lastensuojelun puolesta. Tiedottaminen, käyttäytymismallien muuttaminen sekä toimintakyvyn kehittäminen usealla tasolla on olennainen strateginen valinta etenkin Togon lapsikaupan vastaisessa hankkeessa sekä Sudanin tyttöjen ympärileikkausten ja lapsiavioliittojen ehkäisemiseen tähtäävässä hankkeessa.

Lasten osallistuminen tiedottamiseen ja käyttäytymistapoihin vaikuttamiseen takaa kestäviä muutoksia. Lapset ovat parhaita oman elämänsä asiantuntijoita. Afrikan lapsityöläisten liikkeen toiminta on hyvä esimerkki siitä, miten lapset ovat itse

järjestäytyneet voidakseen edistää oikeuksiaan ja saadaksesen aikuiset kuuntelemaan näkemyksiään.

Vaikka Plan Suomi Säätiön tukemat lastensuojeluhankkeet painottavat ennaltaehkäisevää toimintaa, myös toipumismekanismien luomista on tarpeen tukea. Togossa tuetaan koteihinsa palanneiden lapsikaupan uhrien psykososiaalista toipumista ja heidän uudelleen sopeutumistaan yhteisöjensä jäseniksi.

Köyhyyden vähentäminen on tärkeä toimintastrategia lastensuojelun edistämässä, sillä köyhien perheiden ja yhteisöjen lapset ovat muita alttiimpia hyväksikäytölle. Koulutukseen, terveyteen, ravintoon ja toimeentuloon liittyvät ohjelmat vähentävät köyhyyttä, mikä antaa perheille ja yhteisöille entistä paremmat mahdollisuudet myös lastensuojeluun.

2.2.4 Paikallisen toimintakyvyn vahvistaminen ja resurssien hyödyntäminen

Plan Suomi Säätiö on rahoittanut ohjelmaa, joka tukee kansallisten resurssien käyttöönottoa ja hyödyntämistä Latinalaisessa Amerikassa ja Länsi-Afrikassa. Tämä ohjelma-alue on suhteellisen uusi kansainväliselle Planille.

Ohjelmissa tuetaan paikallisten säädelyjen, ennakoitavien ja tasa-arvoisten rahoitusjärjestelmien kehittämistä sekä sitoudutaan hyvään hallintotapaan ja köyhyyden vähentämiseen.

Riippuvaisuus kansainvälisestä avusta, jonka avulla toteutettavat projektit ovat usein lyhytaikaisia ja tulokset ennalta määrättyjä, on haaste monille kehitysmaille. Riippuvuus rajoittaa paikallisten kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksia ja vaikeuttaa uskottavuuden saavuttamista. Tämä ei ainoastaan estä kestävien toimintamallien kehittymistä, vaan myös vieraannuttaa paikalliset yhteisöt ja kansalaisyhteiskunnan hankkeiden suunnittelu- ja toteutusprosesseista.

Paikallisten resurssien hyödyntämiseen tähtäävä hanke pyrkii tunnistamaan kansalaisyhteiskunnan itsenäistä, kansainvälisistä rahoituslähteistä riippumatonta kehitystä tukevia toimintatapoja ja työkaluja. Oppiminen, kestävyys ja voimavarojen vahvistaminen ovat Planin toiminnan tärkeimpiä periaatteita, ja niitä kaikkia toteutetaan myös tässä hankkeessa. Ohjelma tukee kansalaisjärjestöjen itsenäisyyttä ja omavaraisuutta sekä aktiivista kansalaisuutta, jotta kansalaiset voisivat itse vaatia ja saavuttaa omia oikeuksiaan.

Latinalaisessa Amerikassa hanke pyrkii edistämään paikallisten kansalaisjärjestöjen toimintaa kehittämällä niiden varainhankintataitoja sekä parantamalla paikallisten resurssien hyödyntämistä ja yleisiä hallinnointitaitoja. Ohjelma-alueiden yhteisessä työpajassa päätettiin, että kumppaneiden kapasiteetin kehittämistä tulee painottaa jatkossa vieläkin enemmän.

Pilottitoiminta on käynnistynyt useassa maassa ja pisimmällä se on Brasiliassa ja Kolumbiassa. Koska vastaavista hankkeista on vain rajallinen määrä kokemusta, maat ovat omaksuneet erilaisia, omiin ympäristöihinsä sopivia lähestymistapoja. Näiden varainhankintamekanismien analysointi ja testaaminen vie aikaa, jotta nähdään, mitkä

niistä toimivat parhaiten kehitysmaissa – useimmat onnistuneista varainhankintakokemuksista kun ovat kehittyneistä maista.

Plan Benin Länsi-Afrikassa valitsi erilaisen lähestymistavan: tavoitteena on parantaa paikallisten järjestöjen hallintoa, jotta ne voivat saavuttaa jonkinasteisen taloudellisen itsenäisyyden ja oman kehityssuunnitelmaansa omistajuuden. ”Be a part of it” -hanke pyrkii vahvistamaan paikallisten organisaatioiden (kansalaisjärjestöt, lasten yhdistykset, toimittajien yhdistykset sekä musiikkiyhtyeet) resurssien hyödyntämistä ja hallinnointitaitoja pienten apurahojen ja koulutuksen avulla. Toiminta tukee niin järjestöjen taloudellista, teknistä kuin toiminnallistakin kestävyttä.

2.2.5 Humanitaarinen toiminta

Plan Suomi Säätiö tuki ulkoasiainministeriön kumppanuusrahoituksella lapsikeskeisten jälleenrakennusohjelmien toteuttamista Sri Lankan ja Intian tsunamialueilla keskittyen koulutukseen, psykososiaaliseen toipumiseen ja toimeentuloon.

Plan Suomi Säätiön ohjelmakoordinaattori työskenteli Pakistanin maanjäristysalueen avustusoperaatiossa joulukuusta 2005 maaliskuulle 2006, mikä vahvisti asiantuntemustamme Planin toiminnasta tällä saralla.

Useimmat katastrofit voidaan ennustaa ja valtaosa tuhoista estää ennakolta. Planin kokemukset katastrofiavussa ja jälleenrakennuksessa ovat osoittaneet, että kestävien tulosten aikaansaaminen edellyttää riskien vähentämisen ja katastrofivalmiuden sisällyttämistä osaksi pitkäjänteistä kehitysyhteistyötä. Samanaikaisesti on tärkeää vahvistaa edelleen Planin kykyä vastata katastrofeihin lapsikeskeisellä avustustyöllä sekä pitkäkestoisella jälleenrakennustyöllä.

Plan Suomi Säätiö valmistelee parhaillaan katastrofien ennaltaehkäisyä ja humanitaarista toimintaansa ohjaavaa pidemmän aikavälin strategiaa. Se osallistuu myös aktiivisesti kansainvälisen Planin humanitaarisen toiminnan strategioiden kehittämiseen.

2.2.6 Integroitu ihmisoikeuksien edistäminen

Plan Suomi Säätiö on tukenut ihmisoikeusperustaisen lähestymistavan periaatteisiin pohjaten pygmiä ihmisoikeuksia ja ihmisarvoa edistävää hanketta Kamerunissa. Hankkeen tavoitteena on vähentää köyhyyttä tukemalla baka-yhteisöjä tulemaan tietoisiksi omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Hanke pyrkii luomaan ympäristön, jossa bakat voivat vaalia ja toteuttaa oikeuksiaan kansalaisuuteen, koulutukseen, terveyteen, elämään, kehitykseen, maan käyttöön sekä kestävään toimeentuloon.

2.3 Kotimaan toiminta

Suomessa toteutettavat hankkeet ovat tärkeä osa Plan Suomi Säätiön toimintaa ja liittyvät läheisesti ohjelmamaissa toteutettaviin hankkeisiin. Yksi tärkeimmistä tavoitteista Suomessa on lasten äänen vahvistaminen sekä toiminta- ja yhteistyömahdollisuuksien luominen niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Plan Suomi Säätiö jatkaa ammattitaitonsa ja toimintakykynsä kehittämistä voidakseen tukea lapsia ja nuoria ilmaisemaan mielipiteitään heidän elämäänsä vaikuttavista asioista.

Plan Suomi Säätiön Lastenhallitus on edelleen avainasemassa lasten osallistumisen edistämässä Plan Suomen työssä. Lasten ja nuorten osallistuminen strategiseen työhön on haasteellinen tehtävä, jota kehitetään jatkuvasti lasten ideoiden ja kokemusten pohjalta. Lastenhallituksen kanssa tehtävä työ antaa Plan Suomi Säätiölle mahdollisuuden saada arvokasta kokemusta lasten osallistumisesta. Se auttaa organisaatiota ymmärtämään, miten lasten osallistumista vaikuttamistyöhön ja hankkeisiin voidaan mahdollistaa. Lisäksi se auttaa aikuisia löytämään tehokkaita tapoja tiedottaa lapsille kehityskysymyksistä, köyhyydestä sekä siitä, mitä lapset itse voivat tehdä muutoksen aikaansaamiseksi.

Yksi tärkeimmistä tehtävistä vuonna 2005 oli laajentaa lasten ja nuorten toimintaa eri puolilla Suomea. Lastenhallituksen toiminnan laajentamisen lisäksi yksi tärkeimmistä lasten ja nuorten valtakunnallisista tavoittamiskeinoista oli lapsen oikeuksien lähettiläiden palkkaaminen eri puolille Suomea. Lähettiläät vierailevat kouluissa, päiväkodeissa, nuorisotaloilla ja muissa paikoissa, missä he voivat tavata lapsia ja nuoria. Tavoitteena on tiedottaa lapsen oikeuksista ja kehitysmaiden lasten arjesta sekä Lastenhallituksen toiminnasta ja muista lasten osallistumisvaihtoehdoista.

Yhteyksien rakentaminen ja aidon kumppanuuden luominen Suomen ja kehitysmaiden välille lapsen oikeuksien toteutumiseksi on yksi Plan Suomi Säätiön toiminnan tavoitteista. Tämä tavoite oli vuonna 2005 tärkeä osa Lastenhallituksen toimintaa. Kaksi Lastenhallituksen jäsentä osallistui Oslossa järjestettyyn kansainväliseen kokoukseen. Yhteydenpito tapahtui myös online-foorumien kautta.

Grassroots Comics -sarjakuvatyöpajat ovat uudenlainen tapa tiedottaa lapsen oikeuksista ja edistää suomalaisten ja ohjelmamaiden lasten ja nuorten välisiä ystävyys- ja kumppanuussuhteita. Afrikan lapsityöläisten liikkeen edustajat kahdeksasta Afrikan maasta samoin kuin lapsen oikeuksien lähettiläät ja Lastenhallituksen jäsenet osallistuivat sarjakuvakoulutukseen vuonna 2005. Sarjakuvien käyttöä viestintävälineenä afrikkalaisten ja suomalaisten lasten ja nuorten parissa vahvistetaan vuonna 2006.

Nuoret, media ja kehitysmaat – tutkimus toteutettiin yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa. Tutkimuksen tavoitteena on löytää uusia ja innovatiivisia tapoja raportoida kehitysmaista, jotta uutisointi paremmin vastaisi nuorten tarpeita ja toiveita ja saisi heidät osallistumaan aiempaa aktiivisemmin keskusteluun kehityskysymyksistä. Tutkimustyö käynnistyi vuonna 2005 ja loppuraportti julkaistaan vuoden 2006 syksyllä, minkä jälkeen kouluissa toteutetaan mediakasvatuskampanja.

Plan Suomi Säätiön tavoitteena on olla tunnustettu toimija lasten oikeuksien edistäjänä ja vaikuttamistyö on tässä tärkeässä asemassa. Plan Suomi Säätiö osallistuu kansainvälisen Planin vaikuttamistyön strategian kehittämiseen ja käynnistää rinnalla kansallisen vaikuttamistyön strategian suunnittelun, joka tulee kansallisine painotuksineen olemaan linjassa kansainvälisen Planin tavoitteiden kanssa.

Vuonna 2005 painotettiin lapsen oikeuksien edistämistä etenkin koulutuksen, lapsityön ja kumppanuuden vahvistamisen osa-alueilla Kaverit kouluun -kampanjassa, joka toteutettiin yhdessä Suomen World Visionin ja Suomen UNICEFin kanssa osana Helsinki-prosessia.

Vapaaehtoistyö on tärkeä osa Plan Suomi Säätiön toimintaa ja antaa samalla järjestön toiminnasta kiinnostuneille kansalaisille mahdollisuuden oppia lisää lapsen oikeuksista ja osallistua niiden edistämiseen. Vuonna 2005 yhteensä 400 vapaaehtoista eri puolilla Suomea tuki Plan Suomen työtä. Strategiatasolla ensisijaisena toimintona oli vapaaehtoistyön uudelleen organisoiminen. Nykyistä vapaaehtoisjärjestelmää vahvistetaan ja kehitetään vuosina 2006–2007 edelleen esimerkiksi vapaaehtoisten kapasiteettia kehittämällä.

Liitteessä I on yksityiskohtaisempi raportti kotimaan toiminnasta.

2.4 Tutkimustoiminta

Kansainvälisen Planin tavoitteena on tehdä laadukasta tutkimusta, joka mahdollistaa Planin ja sen kumppaneiden entistä tehokkaamman toiminnan lasten oikeuksien toteutumiseksi. Tutkimuksissa hyödynnetään Planin vahvuuksia ja etenkin pitkäaikaista kokemusta ruohonjuuritason työstä ja lasten osallistumisesta yhteisöjen kehitykseen.

Ruohonjuuritason ohjelmatoiminnan tutkimus ja dokumentointi:

Ennen pitkäkestoisen tutkimusstrategian laatimisen aloittamista Plan Suomi Säätiö pyrki vuoden aikana lisäämään tietämystään kansainvälisen Planin tutkimuskäytännöistä. Kansainvälisen Planin strategisten tavoitteiden mukaisesti voidaan määritellä kaksi pääasiallista tutkimuslinjaa: 1) Oppiva organisaatio: Tutkimustoiminta keskittyy toimintatapojen, ohjelmatoiminnan ja innovaatioiden kehittämiseen sekä 2) Tutkimus, joka tukee järjestön asiantuntijuutta kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden (Plan-kummit, kehitysyhteistyön ammattilaiset, päätöksentekijät, jne.) keskuudessa.

Plan Suomi Säätiö tuki kahta Plan Intiassa laadittua tutkimusta. Niistä toinen koskee parhaita käytäntöjä ja innovatiivisia keinoja lisätä tyttöjen mahdollisuuksia osallistua laadukkaaseen koulutukseen. Tavoitteena on identifioida sukupuoleen perustuvan syrjinnän muotoja ja laajuutta sekä sen vaikutusta tyttöjen koulunkäyntiin. Toinen tutkimus käsittelee ruumiillisen rankaisun käyttöä kouluissa. Aiheet on valittu sen takia, että lasten oikeuksia loukataan näillä alueilla toistuvasti ja niihin liittyvät ongelmat ovat yleisiä monissa Intian osavaltioissa. Tutkimusten tuloksia tullaan hyödyntämään Plan Intian ohjelmasuunnittelussa ja -työssä seuraavien viiden vuoden aikana.

Lasten osallistuminen yllämainittuihin tutkimuksiin on erinomainen esimerkki toimivasta toimintamallista. Tutkijoiden työskentely lasten kanssa onnistui, koska he käyttivät siihen riittävästi aikaa ja hyödynsivät tähän sopivia työkaluja. Lasten ryhmäkeskustelut olivat tehokas tapa käsitellä ruumiillisen rankaisun käyttöä kouluissa. Lapset saivat itse päättää, mitä aiheita he halusivat tuoda esiin tutkijoiden kanssa. Opettajia ja aikuisia haastateltiin erikseen, jotta lapset pystyivät ilmaisemaan mielipiteitään avoimesti.

Plan Suomi Säätiö tuki myös Planin Itä- ja Etelä-Afrikan toimiston vaikeissa olosuhteissa elävien kaupunkilaisten keskuudessa tekemää tutkimusta. Tutkimus on osa kansainvälistä tutkimushanketta, jossa pyritään tunnistamaan kaupungistumisen vaikutuksia kaupunkialueiden köyhiin lapsiin. Kutakin Planin hankealuetta tutkittiin makrotasolla. Tavoitteena oli arvioida neljästä kaupunkilaislasten parissa toteutettavasta hankkeesta saatuja kokemuksia ja oppeja ohjelmallisesta, strategisesta sekä

menetelmällisestä näkökulmasta. Lisäksi haluttiin selvittää niitä haasteita, jotka liittyvät lapsikeskeisen yhteisökehityksen (CCCD) omaksumiseen kaupunkiympäristössä.

Tutkimus suoritetaan Afrikassa Nairobissa, Kampalassa ja Dar es Salaamissa. Vaikka näissä kaupungeissa on köyhyyttä, ei Plan ole aiemmin tehnyt työtä syrjäytyneiden kaupunkilaislasten kanssa. Yhteisöjen ei ole katsottu olevan riittävän vakaita ja siten kummitoimintaan soveltuvia. Tutkimus antaa arvokasta tietoa siitä, miten Plan voi tulevaisuudessa työskennellä entistä paremmin myös kaupunkiyhteisöissä.

Tutkimus suosittelee kaupunkiyhteisöjen haavoittuvuuden vähentämiseksi räätälöityjä koulutukseen, työllisyyteen ja toimeentuloon, suojaan, veteen ja viemärointiin sekä terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä toimia. Vaikka nämä kehitysalueet ovat samanlaisia Planin maaseudulla toteutettavissa ohjelmissa, haasteena on niiden toteuttaminen kaupunkiympäristössä.

Tietojen kerääminen ja analysointi on päättynyt ja tutkimukset ovat viimeistelyvaiheessa. Tutkimusraportit liitetään ensi vuoden vuosiraporttiin.

Kansainvälisen Planin tutkimuskapasiteetin lisääminen:

Plan Suomi Säätiö osallistui kansainvälisen Planin tutkimus- ja arviointiyksikön järjestämään tutkimus- ja arviointiryhmän kokoukseen jakaakseen parhaita käytäntöjä hankkeiden tehokkaasta toteuttamisesta. Kokoukseen osallistui Planin henkilökuntaa kaikilta toiminnan osa-alueilta. Kokouksessa ilmeni, että organisaation tutkimus-, seuranta- ja arviointistrategioita tulee kehittää niin, että tutkimus-, seuranta- ja arviointityö on entistä keskitetympää ja integroidumpaa.

3. Opittua

Ensimmäisenä ulkoasiainministeriön kumppanuusvuonna olemme keskittyneet ohjelmallisen lähestymistavan uudelleen määrittelyyn. Olennainen kysymys on ollut, kuinka siirtyä hankekohtaisesta rahoituksesta kokonaisvaltaisempaan lapsikeskeiseen ohjelmointiin. Tärkeimpiä opittuja asioita ovat olleet:

- Lapsikeskeisen yhteisökehityksen (CCCD) kattava toteuttaminen edellyttää lisätyötä, kuten kapasiteetin kehittämistä koko organisaatiossa, jotta voidaan siirtyä tarveperustaisesta lähestymistavasta ihmisoikeusperustaiseen lähestymistapaan. Prosessi edellyttää myös lapsia ja heidän yhteisöjään koskettavan köyhyyden uudelleen määrittelemistä, jotta se heijastaisi paremmin yleistä köyhyyden käsitettä. Tähän määritelmään tulee liittyä myös se, miten ihmiset kohtelevat toisiaan ja etenkin lapsia keskinäisessä kanssakäymisessä.
- Entistä tiiviimpi kumppanuus ohjelmamaiden kanssa on hyvä perusta yhteiselle ohjelmasuunnittelulle ja yhteistyölle uusien lähestymistapojen kehittämisessä.
- Afrikan lapsityöläisten liikkeen kanssa tehty yhteistyö on osoittanut, miten hedelmällistä lasten osallistuminen voi olla ja miten tehokkaasti se edistää lasten ja nuorten välistä ystävyyttä ja kumppanuutta ohjelmamaissa ja Suomessa.
- Jotta voidaan määritellä Plan Suomi Säätiön kansainväliselle Planille ja suomalaiselle kansalaisyhteiskunnalle tuoma lisäarvo, tulee Plan Suomen strategioita kehittää edelleen. Tämä sisältää keskustelun temaattisista

- painopisteistä lasten oikeuksien näkökulmasta sekä toiminnan maantieteelliset painotukset. Nämä puolestaan tulevat vaikuttamaan Plan Suomi Säätiön henkilöstöresurssien kehittämiseen.
- Ihmisoikeusperustaisen ohjelmoinnin työkaluja ja niihin liittyvää osaamista tulee kehittää ja pilotoida, jotta oikeusperustainen suunnittelu, hankkeiden laadun seuranta sekä toiminnan vaikuttavuuden arviointi kehittyvät edelleen.
 - Plan Suomi Säätiön talousosastolla tapahtuneiden henkilöstömuutosten vuoksi taloudellisten seuranta- ja raportointimekanismien kehittäminen on ollut haasteellista. Tämä ratkaistaan palkkaamalla hankkeiden taloutta seuraava taloushallinnon koordinaattori ohjelmayksikköön.

4. Suunnittelu, seuranta ja hankkeiden hallinnointi

Suunnittelu, seuranta ja arviointi:

Kansainvälinen Plan on ottanut käyttöön kokonaisvaltaisen seuranta- ja arviointijärjestelmän (Corporate Planning, Monitoring and Evaluation, CPME). Kuten useimpien kehitys yhteistyöjärjestöjen, Planin tulee parantaa raportointiaan etenkin tulosten ja vaikuttavuuden arvioinnin osalta. Lisäksi on syytä varmistaa, että kerättäviä tietoja hyödynnetään organisaation oppimisen ja toiminnan tehokkuuden edistämiseen. Ensimmäisenä kumppanuusvuonna haasteina olivat se, miten Plan Suomi Säätiö luo kumppanuussuhteita ja kehittyy oppivaksi organisaatioksi sekä se, miten Plan Suomi Säätiö voi hyödyntää kansainvälisen Planin toimintaa ja oppia sen 62 toimiston, ulkoisten kumppaneiden ja muiden kansalaisjärjestöjen toiminnasta.

Huomion arvoinen esimerkki kumppanuussuhteiden rakentamisesta oli Helsingissä huhtikuussa 2005 järjestetty Pohjoismaiden ohjelmakokous, johon osallistui Planin pohjoismaisten toimistojen, kansainvälistä toimintaa johtavan toimiston, aluetoimistojen sekä joidenkin ohjelmamaiden toimistojen työntekijöitä. Kokouksessa käsiteltiin sitä, miten me voimme tuoda lisäarvoa ohjelmamaiden toimintaan ja miten ohjelmamaat voivat tuoda lisäarvoa Planin vaikuttamis- ja kansainvälisyyskasvatustyöhön.

Kansainvälisen Planin tutkimus- ja arviointiyksikkö on yhdessä Plan Alankomaiden kanssa käynnistänyt sisäisen prosessin, joka tähtää seuranta- ja arviointijärjestelmän vahvistamiseen, jotta siinä huomioitaisiin entistä paremmin kaikkien osapuolten (lapset ja yhteisöt kumppanit, tukijat ja hallinto) tarpeet ja vaatimukset. Hanke tähtää innovaatorahaston perustamiseen, jolla voidaan tukea pilottimaita ja niiden seuranta- ja arviointityön edistämistä. Yleistavoite on seuranta- ja arviointivaiheessa kerättävän tiedon laadun kehittäminen sekä tietojen käyttäminen organisaation oppimisessa ja raportoinnissa. Plan Suomi Säätiö on ohjaustyöryhmän jäsen ja se on tukenut aktiivisesti Plan Sierra Leonea käynnistysvaiheessa. Muita pilottimaita ovat Honduras, Guatemala, Sambia ja Bangladesh. Useimmissa pilottimaisissa prosessi on käynnistetty perusteellisella seurannan ja arvioinnin analyysillä. Pilottivaihe jatkuu vuonna 2006.

Plan Suomi Säätiö osallistui myös aktiivisesti ulkoasiainministeriön kumppanuusjärjestöjen ohjelmatyön vaikuttavuuden arviointia kehittävään työryhmään. Nämä samanaikaiset prosessit tukevat Plan Suomi Säätiötä toimintansa vaikuttavuuden arvioinnin kehittämisessä sekä edistävät järjestön oikeusperustaisten seuranta- ja arviointijärjestelmien muokkaamista. Haasteena säilyy edelleen se, miten tulevana

vuosina kehittää mekanismeja, joilla voidaan mitata kansalaisjärjestöjen toiminnan lisäarvoa pitkällä tähtäimellä.

Maatoimistoille annettavien tekniseen ja taloudelliseen raportointiin liittyvien vähimmäisvaatimusten suunnittelu on käynnistetty. Lisäksi määrittelemme uudelleen kumppanuusohjelman hallinnointijärjestelmää Plan Suomi Säätiön toimiston sisällä. Voidaksemme tuottaa laadukkaan talousraportin järjestimme kokouksia muiden vastaavia raportteja laativien suomalaisten kumppanuusjärjestöjen kanssa. Raportoinnin kehittämiseksi talousraportointia on työstyetty uudelleen ohjelmamaissa ja Plan Suomessa.

Ohjelma- ja hankeseuranta:

Osana hankkeiden teknistä tukea Plan Suomi Säätiön ohjelmakoordinaattorit tekivät seurantavierailuja valtaosaan ohjelmamaista, joissa toteutetaan ulkoasiainministeriön rahoittamia hankkeita. Vierailujen tavoitteena oli 1) arvioida hankkeiden edistymistä, 2) jakaa oppimiskokemuksia lapsikeskeisen yhteisökehityksen (CCCD) toteutuksesta sekä 3) parantaa yhteistyötä kansainvälisen ohjelmatoiminnan ja Suomen välillä. Edistimme myös sitoumuksiamme, joita ovat: 1) Teemme työtä siellä, missä lapsen oikeudet toteutuvat heikoimmin; 2) Kaikki hankkeemme vastaavat paikallisten yhteisöjen tarpeisiin ja tukevat kansallisten köyhyyden vähentämisstrategioiden ja – suunnitelmien toteutumista; 3) Lapsilla on aina mahdollisuus osallistua toimintaamme; 4) Edistämme aikuisten myönteistä käyttäytymistä lapsia kohtaan; 5) Edistämme sukupuolten välistä tasa-arvoa kaikessa työssämme; 6) Tunnustamme paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen tason yhteistyökumppaneiden panoksen ja roolin lapsiköyhyyden vastaisessa taistelussa; 7) Teemme työtä avoimesti, läpinäkyvästi ja tilivastuullisesti (accountable); sekä 8) Tuemme useita toisiaan täydentäviä hankkeita samassa maassa.

Ohjelman hallinnointi:

Plan Suomi Säätiön ohjelmayksiköllä on kaksi tärkeää roolia: antaa hankkeille teknistä tukea sekä tukea talousosastoa hankkeiden taloushallinnassa. Järjestö määrittelee parhaillaan uudelleen teknistä rooliaan suhteessa ohjelmamaihinkin, kansainväliseen Planiin sekä suomalaiseen kansalaisyhteiskuntaan.

Kansainvälisessä Planissa käydään keskustelua asiantuntijavaihdosta järjestön sisällä. Esimerkkinä tästä Plan Suomi Säätiötä pyydettiin lähettämään henkilökuntaa Pakistaniin auttamaan katastrofin jälkivaiheessa. Toinen alue, jolla on tehty tiivistä yhteistyötä kansainvälisen Planin kanssa, on paikallisen toimintakyvyn vahvistamiseen ja resurssien hyödyntämiseen liittyvä aloite, jota suomalaiset työntekijät ovat tukeneet aktiivisesti.

Kotimaan toiminnan vaikuttavuuden arviointi:

DEEEP (Development Education Exchange in Europe), Plan Suomi Säätiö, Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys KEHYS ry ja Kehitysyhteistyön palvelukeskus KEPA järjestivät marraskuussa 2005 yksipäiväisen työpajan suomalaisille kansainvälisyyskasvatuksessa aktiivisesti toimiville kansalaisjärjestöille. Tavoitteena oli tarkastella vaikuttavuuden arviointia kansainvälisyyskasvatuksessa.

Seurantaa ja arviointia sekä pitkäaikaisten vaikutusten arviointia tullaan painottamaan tulevaisuudessa yhä enemmän. Plan Suomi Säätiö osallistuu aktiivisesti keskusteluun vaikuttavuuden arvioinnista sekä tekee siitä aloitteita.

Yhtenäisen ja kokonaisvaltaisen ohjelman suunnittelu:

Plan Suomi Säätiö järjesti sisäisen arviointityöpajan, jonka tavoitteena oli arvioida toimintaa vuonna 2005 kumppanuussopimuksen näkökulmasta. Tämä antoi järjestölle mahdollisuuden tunnistaa heikkouksia, mahdollisuuksia ja ratkaisuja sekä keskustella niistä. Ratkaisujen toteuttamista varten laadittiin toimintasuunnitelma.

Plan Suomi Säätiö laatii parhaillaan itsearviointiin pohjaavaa suunnitelmaa vuosille 2007–2008. Pyrkimyksenä on siirtyminen kohti kokonaisvaltaisempaa oikeusperustaista ohjelmatyötä, jossa huomioidaan entistä vahvemmin vaikuttamistoiminta sekä humanitaarisen työn osa-alue.

5. Budjetti

Kustannuserät	Toteutunut €
Ohjelmatoiminta	3 204 030
Suunnittelu, seuranta ja arviointi	203 200
Kotimaan toiminta / Kansainvälisyyskasvatus	342 390
Hallinto	269 770
Yhteensä	4 019 390

Lapsiköyhyyden vähentäminen ja lasten osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen

LIITTEET

Plan Suomi Säätiö

Sisällys

Liite I:	Hanketiivistelmät	
Globaali:	Paikallisen toimintakyvyn vahvistaminen ja resurssien hyödyntäminen	1
Aasia:	Itä-Timor: Lasten kotihoito- ja varhaiskasvatushanke	3
	Intia: Innovatiivinen koulutushanke	5
	Intia: Innovatiivinen koulutushanke / tutkimus	7
	Intia: Jälleenrakennus Etelä-Intiassa	9
	Filippiinit: Rekisteröimättömät lapset II	11
	Sri Lanka: Tsunamin jälkeinen jälleenrakennus	13
Afrikka:	Kamerun: Pygmien ihmisoikeudet ja ihmisarvo	15
	Malawi: Esikoulujen kehittäminen ja parantaminen	17
	Sierra Leone: Opetuksen uudistaminen	19
	Sudan: Minun vartaloni – minun oikeuteni!	21
	Togo: Lapsikauppa	23
	Togo: Tyttöjen koulunkäynnin edistäminen	25
	Uganda: Hiljaisuuden rikkominen	27
	Uganda: Laatu koulutus	29
	Länsi-Afrikka: Afrikan lapsityöläisten liikkeen tukeminen	31
Keski- ja Etelä-Amerikka:		
	Bolivia: Lasten kotihoito- ja varhaiskasvatushanke	33
	Dom.tas: Laadukas oppiminen II	35
	Ecuador: Nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveys	37
	Paraguay: Lasten oikeus syntymärekisteröintiin	39
Liite II:	Kotimaan toiminta	41 - 48

LIITE I

Hankkeen nimi	Paikallisen toimintakyvyn vahvistaminen ja resurssien hyödyntäminen	
Hankekoodi	389PL402	
Ohjelma-alue	Paikallisen toimintakyvyn vahvistaminen ja resurssien hyödyntäminen	
Sijainti	Etelä- ja Keski-Amerikka sekä Karibia, erityisesti Brasilia, Kolumbia ja Dominikaaninen tasavalta; Afrikassa Benin	
Kesto	Kesäkuu 2005 - 2007	
Rahoitus 2005	Yhteensä	162 690 €
	Ulkoministeriö	130 150 €
	Oma rahoitus	32 540 €

Hankkeen yleistavoite: Yhteiskunnallinen muutos, jossa eri sidosryhmät kantavat yhteisvastuuta alueiden köyhien lasten ja heidän perheidensä tukemisessa.

Hankkeen tarkoitus:

- 1 Edistää keskustelua tasa-arvoisesta kumppanuudesta ja sen merkityksestä niin Planissa kuin organisaation ulkopuolellakin.
- 2 Lisätä varainhankintaa ja vahvistaa resurssien hyödyntämiskykyä koulutuksen avulla.
- 3 Edistää kestävyttä kehittämällä verkostoja, tekemällä tutkimusta sekä jakamalla aktiivisesti tietoa ja kokemuksia.
- 4 Edistää paikallista yhteisvastuuta ja järjestöjen paikallisen varainhankinnan kehittymistä.

Tuloksia vuonna 2005:

Pilottiprojekteissa on käytetty kunkin maan oloihin sopivia lähestymistapoja. Muiden maiden kokemuksia oli toistaiseksi hyödynnettävissä vain rajallinen määrä, ja pilottiprojektit räätälöitiin kunkin alueen tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Työpajat ovat hankkeen keskeisin osa: ne ovat foorumi, jossa voidaan keskustella resurssien hyödyntämiseen liittyvistä keskeisistä käsitteistä. Työpajojen seurauksena alueellisten hankkeiden painopisteet ovat muuttuneet ja resurssien hyödyntämissuunnitelmat tarkentuneet muilta saadun palautteen ansioista.

Planin aluetoimistot tukivat varainhankintasuunnitelman kehittämistä Brasiliassa, Kolumbiassa ja Dominikaanisessa tasavallassa. Aluetoimistojen edustajat ovat vierailleet alueilla ja antaneet tämän lisäksi etätukea ja -palautetta. Varainhankintastrategioita kussakin maassa suunnitteleville henkilöille järjestettiin kaksi käytännönläheistä tapaamista, joissa yhdistettiin aiemmissa työpajoissa opittuja asioita olemassa olevien lähestymistapojen kautta saatuun kokemukseen. Osassa maista on edistytty jo merkittävästi organisaatorakenteiden muokkaamisessa ja henkilöstön kouluttamisessa, jotta varainhankinta voidaan aloittaa.

Kolumbiassa lapset olivat mukana käynnistämässä varainhankintakampanjaa. Lapset esittelivät tapahtumassa omia suunnitelmiaan omasta, yhteisöjen ja koko maansa

tulevaisuudesta. Yleisönä oli muun muassa maan tärkeimpien säätiöiden johtajia sekä kansallisten ja paikallisten tiedotusvälineiden edustajia. Lapset itse päättivät esitysten sisällön. Kampanjan nimi oli "Kolumbian lapsilla on suunnitelma - Mikä on sinun suunnitelmasi? " Lapset haastoivat tapahtumassa Kolumbian yhteiskunnan tekemään kanssaan yhteistyötä, jotta maan kaikkein haavoittuvimpien lasten ongelmat saataisiin ratkaistua.

Ohjelmalla on vahvat siteet lapsikeskeiseen yhteisökehitykseen, lapsen oikeuksiin perustuvaan lähestymistapaan, jota Plan noudattaa kaikilla alueilla. Lähestymistavan perustana ovat kansalaisyhteiskunnan rakentaminen, oikeuksien ja periaatteiden yhdistäminen sekä mahdollisuus laajentaa hyödyllisiä lähestymiskeinoja.

Kansalaisyhteiskunnan aktivoiminen hankkeiden taakse on elintärkeää toimintaa harjoittavien kansalaisjärjestöjen keskuudessa. Ilman riittäviä resursseja monilla kansalaisjärjestöillä on vaikeuksia ylläpitää toimintaansa. Koska virallinen rahoitus on aikaan sidottua, se voi johtaa hätiköityihin toteutuksiin tai siihen, että osa rahoituksesta menetetään. Oppiminen, kestävyys ja paikallinen omistajuus ovat Planin toiminnan tärkeimpiä periaatteita ja niitä noudatetaan myös tässä hankkeessa.

Haasteita ja opittua:

Koska hanke ei ole ehtinyt olla käynnissä vielä vuottakaan, on liian aikaista vetää johtopäätöksiä siitä, mitä hanke on opettanut. Hankkeen sisäinen käynnistäminen Planin henkilökunnan kanssa on tarpeen ennen paikallisten kansalaisjärjestöjen toiminnan kehittämistä. Ohjelma on herättänyt keskustelua myös tasa-arvoisen kumppanuuden merkityksestä organisaation sisällä edellytyksenä tasa-arvoisen kumppanuuden edistämiseksi ulkoisissa kumppanuussuhteissa. Tästä näkökulmasta projektilla on todennäköisesti positiivinen vaikutus kansainvälisen Planin päätöksentekorakenteeseen.

Hankkeen nimi	Lasten kotihoito- ja varhaiskasvatushanke (ECCD)	
Hankekoodi	765PLOLD	
Ohjelma-alue	Koulutus: varhaiskasvatus	
Sijainti	Aasia, Itä-Timor	
Kesto	Maaliskuu 2004 – joulukuu 2006	
Rahoitus 2005	Yhteensä	46 690 €
	Ulkoministeriö	37 350 €
	Oma rahoitus	9340 €

Hankkeen yleistavoite: Luoda alle 4-vuotiaalle lapsille suotuisat kehitysmahdollisuudet kouluttamalla vanhempia, huoltajia, nuoria sekä yhteisön muita vapaaehtoisia niin, että heillä on lasten varhaiskasvatuksessa tarvittavat tiedot ja taidot, joita voidaan hyödyntää kotona ja yhteisöjen toimintakeskuksissa.

Hankkeen tarkoitus:

- 1 Antaa koulutusta alle 4-vuotiaiden lasten fyysisten, älyllisten ja sosiaalisten kehitystarpeiden edistämiseksi ja seurannassa. Koulutusta annetaan kahden vuoden aikana 13 alueella 1261 äidille ja hoitajalle, 26 valmentajalle ja 65 nuorisajohtajalle.
- 2 Toteuttaa ensin kotihoito- ja varhaiskasvatuksen pilottiprojekti 10 kylässä ja hyödyntää projektin oppeja hankkeen toteutuksessa muilla ohjelma-alueilla.
- 3 Jakaa pilottien tulokset Itä-Timorin opetus- ja kulttuuriministeriön sekä rahoittajaorganisaatioiden ja muiden kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta kotihoito- ja varhaiskasvatushanke saa lisää tukea.
- 4 Edistää 1261 äidin ja huoltajan lasten oikeuksiin liittyviä tietoja ja taitoja sekä varhaiskasvatusmenetelmiä tulevan kolmen vuoden aikana.

Tuloksia vuonna 2005:

Hanke ja kumppanuussuhteet kehittyivät, vaikka hanke kärsi siitä, että valtionhallinnossa ei ole vielä tarpeeksi pätevää henkilökuntaa kumppanuuden syventämiseksi. Tuloksia arvioidessa pitää muistaa, että kyseessä on yksi maailman nuorimmista valtioista, joka on ollut itsenäinen vasta neljä vuotta.

Kansallisen tason kumppanit ja niistä etenkin opetus- ja kulttuuriministeriö käyttävät rajallisia henkilöresurssejaan leikinohjaajien koulutukseen ja varhaiskasvatuksen kehittämiseen aluetasolla. Ministeriö on luovuttanut koulutustiloja useaan otteeseen Planin käyttöön. Terveysministeriö sekä sosiaaliviranomaisten lastensuojeluyksikkö ovat jakaneet koulutus- ja viestintämateriaaleja Planin kanssa ja kutsuneet Planin henkilökuntaa osallistumaan koulutustilaisuuksiin, konferensseihin ja kansallisiin kehittämistöimiin. Terveysministeriön terveysyksikkö vastaa leikinohjaajien ja perheiden terveystieteiden teknisestä tukemisesta. Se on ollut myös johtavassa roolissa useissa kansanterveyden edistämiseen tähtäävissä kampanjoissa.

Sosiaaliviranomaisten hallinnoima lastensuojeluyksikkö on ollut tärkeä kumppani erilaisissa lastensuojeluun liittyvissä toimissa ja koulutuksissa. Lapsen oikeuksiin ja muihin osa-alueisiin liittyviä malleja kehitetään parhaillaan.

Plan Itä-Timor on tukenut leikkiryhmien perustamisen liittyviä aloitteita kansallisella ja aluetasolla. Kymmeneen perustettuun leikkiryhmään osallistuu noin 200 lasta. Kutakin ryhmää ohjaa viisi koulutettua leikkiohjaajaa. Leikkiryhmät kokoontuvat säännöllisesti kahtena päivänä viikossa vähintään kahdeksi tunniksi kerrallaan.

Leikkiohjaajien taitoja tulee kehittää edelleen. Lisäksi ohjaajien toimintaa tulee arvioida ja ohjaajia on tarpeellista valmentaa, jotta toiminnan laatu paranee. Jatkuvan työssäoppimiskoulutuksen järjestäminen ohjaajille on tarpeen. Ohjaajilla pitää olla jatkuva mahdollisuus harjoittaa opetusohjelman suunnitteluun ja leikkiryhmien johtamiseen liittyviä taitoja.

Lisäksi 360 äitiä/huoltajaa sai koulutusta liittyen ravitsemukseen, turvalliseen äitiyteen, lastenhoitoon, hygieniaan sekä malarian ja dengue-kuumeen ehkäisyyn. Noin 813 perhettä on hyötynyt osallistumisestaan yhteisön varhaiskasvatuskoulutukseen ja alueilla toteutettuihin terveyskampanjoihin.

Kun henkilökuntaa on tarvittava määrä, pilottijakson toimintoja lisätään ja pilottiprojektin oppeja päästään soveltamaan, kun malli otetaan käyttöön muilla ohjelma-alueilla. Vapaaehtoisten rekrytoinnin ja kouluttamisen toinen vaihe on käynnistetty varhaiskasvatuspalveluiden laajentamiseksi muihin kyliin.

Haasteita ja opittua:

Hanke tarvitsee lisää henkilöresursseja, jotka ovat Itä-Timorissa melko vähäiset. Varhaiskasvatusta tuntevien asiantuntijoiden rekrytointi hankkeeseen kesti hyvin kauan ja oli odotettua vaikeampaa.

Hankkeen minimitavoite yhdestä esikoulusta jokaisessa kylässä tuntuu kaukaiselta, koska valtion varat ovat rajalliset. Jo nykyisten varhaiskasvatusrakenteiden ja -keskusten ylläpito on rasite köyhimmille alueille. Kustannustehokkain tapa tarjota varhaiskasvatuspalveluita on muodostaa kumppanuussuhde vanhempien kanssa ja saada heidät tarjoamaan palvelua kotona ja omassa naapurustossaan. Vanhemmat, joilla on kokemusta lastenhoidosta ja jotka välittävät lapsista aidosti, ovat oikean ohjauksen ja valmennuksen avulla paras mahdollinen varhaiskasvatuspalveluiden tarjoaja.

Yhteisöjen kykyjen kehittäminen vie aikaa ja vaatii paljon työtä, mutta on myös hyvin palkitsevaa. Yhteisöjen jäsenten luovuus, paikallisten kasvatusten menetelmien tuntemus sekä yhteisöllisyyden tunne ovat strategisesti tärkeitä, jotta hankkeen on mahdollista saavuttaa tavoitteet varhaiskasvatuksen edistämiseksi.

Hankkeen nimi	Innovatiivinen koulutushanke	
Hankekoodi	645PL202	
Ohjelma-alue	Koulutus	
Sijainti	Aasia, Intia: Rajasthan (Bajju & Lunkaransar), Uttar Pradesh ja Orissa	
Kesto	2002–2005	
Rahoitus 2005	Yhteensä	154 600 €
	Ulkoministeriö	123 680 €
	Oma rahoitus	30 920 €

Hankkeen yleistavoite: Lisätä etenkin tyttöjen koulutusmahdollisuuksia ja parantaa koulutuksen laatua innovatiivisilla tyttöjen ja poikien tasa-arvoa edistävillä toimilla.

Hankkeen tarkoitus:

Hankkeen tavoitteet – Urmul, Urmul-Bajju ja Urmul-Lunkaransar:

- Taata 6–14-vuotiaiden lasten mahdollisuus koulutukseen ja etenkin tyttöjen peruskoulutus *Balika Shivir* -koulutusleireillä.
- Opettaa tytöille elämäntaitoja, antaa heille terveystietoa sekä lisätä maaseutukirjastoja hankealueilla.
- Tarjota eri *Balika Shivir* -koulutusleireiltä valmistuneille tytöille ja naisille foorumi, jossa he voivat jakaa oppimaansa ja oppia toinen toisiltaan.
- Tiedottaa yhteisöille lasten koulutuksen ja aktiivisen osallistumisen tärkeydestä.
- Aikaansaada positiivisia muutoksia koulujen opetus- ja oppimismenetelmissä.
- Tarjota foorumi, jossa yhteisöt ja paikallishallinnon edustajat voivat keskustella koulutukseen liittyvistä kysymyksistä.
- Vahvistaa yhteistyötahojen kapasiteettia tarjota koulutusta.

Hankkeen tavoitteet – SBMA (UP):

- Opettaa neljäsluokkalaisille englantia pilottiprojektissa, jossa he tekevät interaktiivista radio-ohjelmaa valtion kouluissa Uttarkashin ja Chamolin alueilla Uttaranchalin osavaltiossa.

Hankkeen tavoitteet – PREM (Orissa):

- Tukea yhteisöjä niissä tarvittavien koulutusjärjestelmien ja – rakenteiden luomisessa sekä vahvistaa jo olemassa olevia koulutusjärjestelmiä.
- Mahdollistaa lasten kykyjen kehittyminen niin koulusivistyksen kuin taiteiden ja liikunnan alalla.
- Kehittää nuorten johtamistaitoja ja opettaa heille tietoja & taitoja, jotka mahdollistavat toimeentulon hankkimisen.

Tuloksia vuonna 2005:

Hanke tukee maaseudun syrjäytyneiden lasten, etenkin tyttöjen, oikeutta kehittyä, osallistua ja saada suojelua. Tarkoituksena on luoda koulutusmahdollisuuksia tytöille, jotka elävät perinteisissä yhteisöissä. Esimerkiksi vuonna 2005 193 tyttöä, joilta olisi muuten evätty oikeus peruskoulutukseen, osallistuivat *Balika Shivir* -koulutusleireille ja

184 nuorta tyttöä sai peruskoulutuksen. Koulutuksen jälkeen tytöt tiedostivat oikeutensa entistä paremmin.

Säännölliset kokoukset ja nuorten tyttöjen motivointiryhmien toiminta antoi heille mahdollisuuden ilmaista solidaarisuutta sekä jakaa huoliaan vertaisryhmässä. Tyttöjen toiminnassa on nähtävissä merkittävä ero: he ilmaisevat itseään nyt entistä rohkeammin; he ymmärtävät terveyden ja hygienian merkityksen paremmin ja he ovat entistä kiinnostuneempia koulunkäynnistä.

Yhteensä 1349 tyttöä sai tilaisuuden tutustua sekä jakaa ajatuksiaan ja mielipiteitään muiden kylien tyttöjen kanssa *Balika Mela*:ssa. Tytöt ovat myös oppineet tietokonetaitoja sekä osallistuneet useisiin kilpailuihin ja näyttelyihin sekä osoittaneet olevansa halukkaita oppimaan uusia asioita.

Nuoret tytöt ovat osallistuneet yläluokkien opetukseen sekä useille elämänhallintakursseille. Tämä on vähentänyt nuorena solmittujen avioliittojen määrää hankealueilla. Opettajat ovat saaneet täydennyskoulutusta ja sen myötä oppineet käyttämään uudenlaisia opetusmetodeja sekä luomaan oppimista edistävän ilmapiirin tunneilleen.

Yhteisöissä järjestettyjen tiedostustilaisuuksien ja kampanjoiden sekä säännöllisesti järjestettävien koulutustilaisuuksien ansiosta lasten vanhemmilla on entistä selkeämpi käsitys koulutuksen merkityksestä ja siitä, miten koulutus auttaa lapsia paremman tulevaisuuden rakentamisessa.

Haasteita ja opittua:

Urmulissa merkittävin haaste on edelleen sosiaalinen ympäristö, joka ei vielääkään täysin hyväksy tyttöjen osallistumista viralliseen opetukseen. Pitkät välimatkat ja vuorovaikutuksen puute paikallishallinnon kanssa vaikeuttaa monien lasten koulunkäyntiä.

SBMA:n hankealueella yksi keskeisimmistä haasteista on lähetysten heikko laatu etenkin laaksoissa. Uttaranchalin hallinnon toimintakykyä tulisikin pyrkiä lisäämään niin, että se saisi keskushallinnon parantamaan englannintuntien lähetysaluetta.

Yhteistyö valtionhallinnon kanssa on elintärkeää, jotta pystytään vaikuttamaan julkishallinnon toimintatapoihin ja tyttöjen koulunkäyntimahdollisuuksiin laajemmassa mittakaavassa.

Laadukas koulutus on mahdollista, jos eri tasolla toimivien sidosryhmien, kuten valtion viranomaisten, opetussuunnitelmien laatijoiden, opettajien, poliitikkojen, koulujen rehtoreiden sekä paikallisten viranomaisten, toimintakykyä ja yhteistyötä parannetaan. Tärkeintä on kuitenkin edelleen pyrkiä lisäämään yhteisöjen tietoisuutta koulutuksen tärkeydestä.

Hankkeen nimi	Innovatiivinen koulutushanke / tutkimus
Hankekoodi	645PL202
Ohjelma-alue	Koulutus
Sijainti	Aasia, Intia: Uttar Pradesh, Bihar, Rajasthan, Andra Pradesh ja Delhi
Kesto	Tammikuu 2005 – toukokuu 2006
Rahoitus 2005	Sisältyy koulutushankkeen budjettiin.

Hankkeen yleistavoite: Löytää hyviä käytännön toimenpiteitä, joilla edistetään tyttöjen mahdollisuutta laadukkaaseen koulutukseen.

Hankkeen tarkoitus: Plan Intia tekee kaksi tutkimusta lasten ja nuorten itsensä esiin tuomilla alueilla:

- ruumiillisen rankaisun käyttö kouluissa
- sukupuoleen perustuva syrjintä kouluissa

Ensimmäinen tutkimus auttaa ymmärtämään ruumiillisen rankaisun vaikutusta koulunkäynnin keskeyttämiseen. Tutkimus selvittää ruumiillisen rankaisemisen esiintymislaajuutta ja vaikutusta. Toisessa tutkimuksessa perehdytään sukupuoleen perustuvan syrjinnän vaikutukseen. Se tutkii sukupuoleen perustuvan syrjinnän muotoja ja laajuutta sekä vaikutusta tyttöjen koulunkäyntiin.

Molempien tutkimusten tarkoituksena on löytää niitä toimenpiteitä, joissa Plan, hallitus ja muut tahot voivat olla mukana seuraavien viiden vuoden aikana näiden ongelmien ratkaisemiseksi. Tulokset tulevat toimimaan myös vaikuttamis- ja tiedottamistyön pohjana.

Tuloksia vuonna 2005: Aineisto saatiin valtaosin kerättyä vuonna 2005 ja tutkimukset viimeistellään vuonna 2006. Sukupuoleen perustuvaa syrjintää tutkittiin 40 koulussa seuraavilla alueilla: Bihar, UP, Rajasthan ja Delhi. Haastatteluihin ja ryhmäkeskusteluihin osallistui 330 iältään 6–16-vuotiasta lasta (300 tyttöä ja 30 poikaa), 240 lasten vanhempaa ja 85 opettajaa. Lisäksi haastateltiin kouluttajia, koulujen hallintokomiteoiden, kylien koulutuskomiteoiden sekä vanhempien ja opettajien yhdistysten jäseniä ja paikallisia, alueellisia ja kansallisia koulutusviranomaisia. Tutkimusaineistoa täydennettiin opetustilanteiden seurannalla ja vierailuilla vaihtoehtoisin koulutusympäristöihin, kuten Balika Shivar -koulutusleireille.

Ruumiillista rankaisua tutkiva ryhmä haastatteli ja arvioi 1 591 lasta neljässä osavaltiossa (UP, Bihar, Rajasthan ja Andra Pradesh). Tutkimusryhmä koostuu pääosin koululaisista (sekä tytöistä että pojista) ja useiden eri lastenjärjestöjen jäsenistä. Lisäksi haastateltiin muun muassa opettajia, lasten vanhempia, yhteisöjen jäseniä sekä vastuullisia viranomaisia.

Molemmat tutkimusryhmät käyttivät osallistavia tutkimustyökaluja ja -metodeja. Tutkijat ovat osoittaneet kykynsä toimia lasten kanssa vuorovaikutustilanteessa ammattimaisesti.

Pienryhmät ovat olleet erittäin tehokas tapa keskustella ruumiillisten rangaistusten käytöstä kouluissa, koska lapset voivat itse valita aiheet, joita haluavat tuoda esiin aikuisille.

Opettajia ja lasten vanhempia haastatellaan erikseen. Ryhmädynamiikka muuttui tutkimusprosessin aikana: lapset alkoivat keskustella ruumiillisista rangaistuksista avoimesti ja väittelemään niiden tarpeellisuudesta. Ilman aikuisia lapset alkoivat myös suhtautua rangaistuksiin entistä kriittisemmin.

Haasteita ja opittua:

Tutkimustulokset julkaistaan vuoden 2006 alkupuolella. Alustavat näkemykset ja suositukset ovat jo valmiina. Ensisijainen ja kaikkein vaativin suositus tutkimuksen mukaan on: "Saada jokainen aikuinen ymmärtämään väkivallattoman elämäntavan tärkeys ja pidättäytymään väkivallan käytöstä kaikissa tilanteissa lasten ja toisten aikuisten kanssa."

Tähän tavoitteeseen pääsemiksi täytyy koko yhteisön ja siinä toimivien organisaatioiden (lasten foorumit mukaan lukien) ymmärtää asian vakavuus ja laatia suunnitelma ja aikataulu ruumiillisen rankaisemisen vähentämiseksi ja poistamiseksi.

Lasten foorumit toimivat aktiivisesti ja niissä on toistaiseksi paljon hyödyntämätöntä potentiaalia. Foorumeista on tullut lasten "äänitorvi" etenkin kouluissa, kylissä ja yhteisöissä. Ne voivat edustaa lapsia kouluviranomaisten ja lasten vanhempien kanssa käytävissä keskusteluissa ja tuoda esiin lasten mielestä hyväksyttäviä lasten kohtelutapoja. Tiimin mielestä paikallisilla kansalaisjärjestöillä on paljon annettavaa tällä saralla.

Nykyinen lainsäädäntö on tarpeen tarkistaa, jotta voidaan varmistaa ruumiillisen rankaisun ja muun epäinhimillisen ja halventavan kohtelun kieltäminen kotona, kouluissa sekä päiväkodeissa. Lisäksi on tarpeen varmistaa, että koulutusjärjestelmässä tehdään uudistuksia ja laaditaan selkeät ruumiillista rankaisua kieltävät menettelytavat ja ohjeet.

Hankkeen nimi	Jälleenrakennus Etelä-Intiassa						
Hankekoodi	798PL203						
Ohjelma-alue	Katastrofin jälkeinen jälleenrakennus						
Sijainti	Aasia, Etelä-Intia: 15 kylää Pondicherryn Karaikal-alueella ja 12 kylää Tharangambadissa, Tamilnadussa						
Kesto	Kesäkuu 2005 – huhtikuu 2006						
Rahoitus¹ vuonna 2005:	<table> <tr> <td>Yhteensä</td> <td>85 980 €</td> </tr> <tr> <td>Ulkoministeriö</td> <td>68 784 €</td> </tr> <tr> <td>Oma rahoitus</td> <td>17 196 €</td> </tr> </table>	Yhteensä	85 980 €	Ulkoministeriö	68 784 €	Oma rahoitus	17 196 €
Yhteensä	85 980 €						
Ulkoministeriö	68 784 €						
Oma rahoitus	17 196 €						

Hankkeen yleistavoite: Vastata tsunamista kärsineiden lasten ja heidän perheidensä pitkän aikavälin tarpeisiin, jotta he voivat palata normaaliin elämään.

Hankkeen tarkoitus:

Yhdessä ResTACKin kanssa:

Tukea yli 13 000 tsunamin vaikutuksista kärsivää henkilöä perustamalla ja ylläpitämällä lastenhoitokeskuksia, tarjoamalla hoitoa ja tukea haavoittuvaisille lapsille, antamalla nuorille teknistä koulutusta, tukemalla maaseutujen maattomien perheiden toimeentuloa ja työllistymistä sekä edistämällä yhteisöjen terveyttä ja katastrofivalmiuksia.

Yhdessä RIMin kanssa:

Tukea 2 290 tsunamin vaikutuksista kärsivää henkilöä mikroluototuksella sekä tietopohjaisilla IT-ratkaisuilla, jotka auttavat hyödynsaajia hakemaan viranomaisten myöntämiä tukia. Lisäksi kehitetään yhteisöjen katastrofivalmiutta ja kehitystyössä painotetaan erityisesti koululaisten kouluttamista.

Tuloksia vuonna 2005:

Yhdessä ResTACKin kanssa:

- toimitettiin Karaikaliin 15 venettä moottoreineen sekä verkkoja.
- raivattiin ja puhdistettiin maa- ja vesialueita. Järjestettiin koulutusta ympäristöystävällisistä maanviljelykäytännöistä. Yhteissäätötilojä ja katastrofivalmiutta on parannettu kylien maanviljelykomiteoiden ja työpajojen avulla, joihin osallistui yli 200 maanviljelijää.
- tuettiin 75 maattoman naisen toimeentuloa tukiryhmien avulla.
- rakennettiin vessoja 1 300 hengelle (joista 900 koululaisia). Asennettiin kaksi porakaivoa, kaksi vesisäiliötä ja vedenpuhdistusjärjestelmiä, jotka hyödyttävät 3 360 henkilöä.
- perustettiin 15 kylää palvelemaan 13 lastenhoitokeskusta, joista hyötyy 210 poikaa ja 200 tyttöä. Äideille on järjestetty neuvontaa, terveydentilan seurantaa, säännöllisiä tarkastuksia sekä ravitsemukseen liittyvää opastusta.
- tarjottiin lastenhoitokeskuksissa iltaisin lisäopetusta 1.–8. luokkaa käyville koululaisille ja järjestettiin ryhmäkeskusteluja. Lisäksi järjestettiin valmennustunteja 10.–12. luokan oppilaille.
- järjestettiin 55 nuorelle koulutusta, joka auttaa heitä omaksumaan vaihtoehtoisia toimeentulotapoja ja opettamaan taitojaan muille nuorille.

¹ Ulkoministeriön ja Planin rahoitus on osa yhteisrahoitettua hanketta.

- järjestettiin yleisimpiin sairauksiin liittyviä lääkintäleirejä, joista kukin hyödytti yli 200 henkilöä (joista puolet lapsia).
- järjestettiin eläinten lääkintäleirejä, joissa hoidettiin karjaa ja opastettiin eläinten omistajia eläinten hoidossa.
- käytiin ryhmäkeskusteluja ja perustettiin nuorisoryhmiä, joiden tarkoitus on lisätä yhteisöjen katastrofivalmiutta.

Yhdessä RIMin kanssa:

- tuettiin noin 600 haavoittuvan naisen toimeentuloa vahvistamalla heidän taitojaan 30 tukiryhmässä.
- annettiin yrittäjäkoulutusta yli sadalle naiselle.
- hankittiin kuuteen kouluun huonekaluja, joista hyötyy 1 400 lasta.
- hankittiin kahdeksaan 13 hankealueen kylän lapsia opettavaan kouluun IT-ratkaisuja ja kerättiin perustietoja kylistä. Tämä tietokanta on tärkeä ja helppokäyttöinen järjestelmä, joka auttaa varmistamaan hankkeeseen liittyvien toimintojen tehokkuuden.
- järjestettiin kansalaisjärjestöille kansallinen työpaja ja seurantakokouksia katastrofien hallinnasta ja niiden vaikutuksista järjestöjen toimintaan.

Haasteita ja opittua:

Lapsilla on nyt foorumi, jossa he voivat tuoda esiin omia tarpeitaan ja toiveitaan. Toiminta on ollut menestys ja lapset ovat olleet iloisia siitä, että heidän mielipiteitään kysytään ja että niihin reagoidaan.

Karaikalissa perustetut 25 lasten kerhoa ovat tarjonneet lapsille foorumin, jossa he voivat olla vuorovaikutuksessa keskenään ja käyttää taitojaan. Tämä on auttanut lapsia toipumaan tsunamin aiheuttamista traumaista.

Toipumisen edellytyksenä on, että Plan, kumppanit, hallinto ja yhteisöt tekevät jatkuvaa yhteistyötä. On myös tärkeää luoda yhteys yhteisöjen ja vastuullisten viranomaisten välille, jotta toiminnot johtavat kestäväan kehitykseen ja pitkäaikaiseen vaikutukseen eniten kärsineiden ihmisten elämässä. Näin yhteisö pääsee nopeasti jaloilleen ja kykenee toimimaan itsenäisesti pitkällä tähtäimellä. Plan kumppaneineen katsoo aloitettujen jälleenrakennustoimintojen olevan oikeansuuntaisia.

Hankkeen nimi	Rekisteröimättömät lapset II	
Hankekoodi	755PL201	
Ohjelma-alue	Lasten suojelu: syntymärekisteröinti	
Sijainti	Aasia, Filippiinit	
Kesto	Tammikuu 2005 – kesäkuu 2007	
Rahoitus 2005	Yhteensä	118 800 €
	Ulkoministeriö	95 040 €
	Oma rahoitus	23 760 €

Hankkeen yleistavoite: Rekisteröidä 100 prosenttia kohdealueen lapsista vuoteen 2007 mennessä ja keskittyä etenkin erityistä suojelua vaativiin ja muslimiväestön lapsiin.

Hankkeen tarkoitus:

- Edistää paikallisia ja kansallisia lakimuutoksia, jotka auttavat poistamaan lasten syntymärekisteröinnin esteitä.
- Taata kaikille alle 18-vuotiaille lapsille oikeus nimeen ja kansallisuuteen kattavan syntymärekisteröinnin avulla.
- Vahvistaa ja tukea lasten, aikuisten, perheiden ja yhteisöjen kykyä suunnitella ja toteuttaa syntymärekisteröintiin liittyvien ongelmien ratkaisuja jo omaamiensa tietojen ja taitojen avulla.

Tuloksia vuonna 2005:

Syntymärekisteröintihanketta koordinoi Filippiinien tilastokeskus ja väestörekisteri (NSO-OCRG). Hanke tukee Filippiinien hallituksen lapsia koskevaa toimintasuunnitelmaa, jonka hallitus on Lapsen oikeuksien sopimuksen allekirjoittajana laatinut.

Syntymärekisteröinti edistää muiden oikeuksien - kuten oikeus elämään, osallistumiseen, kehittymiseen ja oikeus tulla suojelluksi - toteutumista. Ilman rekisteröintiä olevat henkilöt eivät voi vaatia oikeuksiaan Filippiinien kansalaisina, mikä johtaa usein syrjäytymiseen.

Ohjelma on helpottanut filippiiniläislasten syntymärekisteröintiä. Erityistä huomiota on kiinnitetty Planin ohjelma-alueiden muslimiväestön lapsiin sekä muihin erityistä suojelua vaativiin lapsiin, joita asuu eniten tiiviisti asutetuissa kaupungeissa. Hanke on aktivoinut ryhmiä ja järjestöjä ja vahvistanut lasten osallistumisprosesseja.

Jotta syntymärekisteröintijärjestelmä saadaan toteutettua ruohonjuuritasolla, hankkeessa on keskitytty toimintatapojen uudistamiseen, julkishallinnon työntekijöiden kouluttamiseen paikallisella ja kansallisella tasolla sekä julkiseen tiedottamiseen.

Koulutus- ja viestintämateriaalien sekä viestintävälineiden käyttö on lisännyt yleisön tietoisuutta tehokkaasti ja saanut kohderyhmät sitoutumaan hankkeeseen. Paikallishallinnot ovat laatineet alueellista syntymärekisteröintiä tukevia säädöksiä, jotka edistävät lapsen oikeutta nimeen ja kansallisuuteen.

Raportointikauden aikana järjestettiin kansallinen oppimiskonferenssi, jossa voitiin jakaa kokemuksia ja oppia hankkeen esteistä ja edistystekijöistä. Yksi konferenssin kohokohdista oli syntymärekisteröinnistä tiedottamiseen ja paikalliseen lobbaukseen

liittyvien hyvien käytäntöjen käsitteleminen. Konferenssissa esiteltiin viestintävälineiden, kuten radion, paikallisuutisten ja televisioitavien lehdistötilaisuuksien sekä tiedotusmateriaalien käyttämisestä saatuja kokemuksia. Erilaisissa tapahtumissa tavoitettiin paljon yleisöä kansallisella ja paikallisella tasolla esimerkiksi syntymä- ja väestörekisteröinnin teemakuukauden aikana. NSO:n ja Planin henkilökuntaa kutsuttiin osallistumaan radio-ohjelmiin. Hankkeeseen liittyvistä toiminnoista raportoitiin myös paikallisissa uutisvälineissä. Konferenssia isännöivä alue järjesti valokuvanäyttelyn, jossa esiteltiin erilaisia hankkeeseen liittyviä toimintoja.

Haasteita ja opittua:

Vahvat kumppanuussuhteet sekä paikallishallinnon ja paikallisten johtajien tuki ovat edistäneet ja tukeneet paikallisten syntymärekisteröintisäännösten laatimista. Tämä on myös haastanut muut alueet toteuttamaan syntymärekisteröintijärjestelmän omalla rahoituksellaan.

Voimakas julkinen syntymärekisteröinnin puolesta puhuminen tiedotusvälineissä on auttanut tavoittamaan hankkeen kohdeyleisöä, etenkin lasten vanhempia. Koulut ovat olleet strateginen tiedotustapahtumien järjestyspaikka, koska niiden kautta on helppo tavoittaa lapsia, lasten vanhempia ja opettajia.

Hankkeen nimi	Tsunamin jälkeinen jälleenrakennus	
Hankekoodi	798PL203	
Ohjelma-alue	Katastrofin jälkeinen jälleenrakennus	
Sijainti	Aasia, Sri Lanka: Hambantotan maakunta	
Kesto	Tammikuu 2005 – helmikuu 2006 ²	
Rahoitus 2005	Yhteensä	321 359 €
	Ulkoministeriö	257 087 €
	Oma rahoitus	64 272€

Hankkeen yleistavoite: Auttaa Hambantotan maakunnassa asuvia lapsia ja heidän perheitään toipumaan katastrofista ja palaamaan normaaliin elämään.

Hankkeen tarkoitus:

Ulkoministeriö tukee yhteisrahoitettua jälleenrakennus- ja kuntoutushanketta (2005–2009), joka koostuu seuraavista osa-alueista:

- Yhdentoista lapsiystävällisen esikaupungin kehittäminen.
- Kuuden koulun rakentaminen ja varustaminen Hambantotan maakunnassa, lasten kotihoidon ja varhaiskasvatuksen (Early Childhood Care and Development, ECCD) uudelleenrakennus ja edistäminen tarkoitusta varten varustelluissa oppimiskeskuksissa sekä lasten hoitoon ja kehitykseen liittyvän koulutuksen järjestäminen lasten hoitajille ja vanhemmille 11 esikaupungissa.
- Mikroluotustoiminnan tukeminen ja ammattikoulutuksen ja kehitysmahdollisuuksien tarjoaminen 2 500 naiselle ja nuorelle.
- Kouluissa ja yhteisöissä toimivien psykososiaalista tukea antavien järjestelmien perustaminen 30 koulussa ja neljällä hallintoalueella (division).
- Kansallisen lastensuojeluviraston tukeminen perustamalla lastensuojelukomiteoita 11 alueelle.
- Katastrofiapu 28 946 perheelle toimittamalla heille muun muassa puhdasta juomavettä, vessoja, ruokaa, lääkkeitä, rokotteita, generaattoreita sekä puutyö- ja muurausvälineitä.
- Katastrofivalmiusjärjestelmien luominen yhteen maakuntasihteeristöön (district), 11 aluesihteeristöön (division), 200 kouluun ja 576 kuntaan.

Tuloksia vuonna 2005:

Asuminen: Kolmelle asuinalueelle on valmistunut seitsemän mallitaloa ja 21 talon rakennustyöt on aloitettu.

Oppiminen: Kolmentoista lapsiystävällisen koulun parannustyöt ja yhden uuden koulun rakennustyöt ovat meneillään. Yhteensä 75 000 lasta on saanut koulunkäyntipaketit. Lisäksi radiosta lähetettiin koululaisten kokeisiin valmistautumista tukevia oppitunteja. Koulujen viestintäkeskuksia perustetaan 17 kouluun.

Elanto: Kahdelle paikalliselle järjestölle on annettu taloudellista tukea tsunamin uhrien vanhojen lainojen hoitamiseen ja uusien lainojen myöntämiseen sekä kyläpankkien

² Huomaus: Marjatta Laireksen kanssa sovittiin 5.1.2006, että raportti kattaa koko toteutuskauden ja sitä pidetään hankkeen loppuraporttina.

uudelleen avaamiseen. Neljälletoista kalastusosuuskunnalle on annettu rahoitusta lainoitus- ja koulutustoiminnan perustamista ja kehittämistä varten.

Tehtiin markkinatutkimus, jonka perusteella kehitetään ammattikoulutusta ja elannonsaantiin liittyviä toimia. Ensimmäiset 147 opiskelijaa ovat päättäneet ammattikoulutuksensa ja heistä 90 % on jo löytänyt töitä.

Psykososiaalinen toipuminen: Kansallisen koulutusinstituutin nykyistä neuvontahanketta laajennettiin ja tuettiin koulussa toimivien surutyöneuvojien koulutusta. Yhteensä 21 koulussa toteutettiin pilottiprojekti, jossa lapset voivat jättää viestejä tunteistaan ja tuntemuksistaan koulussa toimivien neuvojien postilaatikkoon. Projektia laajennettiin 64 kouluun.

Tuotettiin lapsille, opettajille ja aikuisille jaettavaa kirjallista ja videomateriaalia, joka auttaa heitä toipumaan kokemastaan traumasta sekä vahvistaa heidän elämäntaitojaan, itseluottamustaan ja sukupuolten tasa-arvoon liittyvien kysymysten tiedostamista.

Tsunamin uhreiksi joutuneiden lasten psykososiaalisista tarpeista tehtiin tutkimus.

Lastensuojelu: Perustetaan kahdeksan hallinnollisen instituutin verkosto auttamaan kansallista lastensuojeluvirastoa lastensuojelutyön koordinoinnissa.

Katastrofialueilla kadonneista syntymätodistuksista, henkilöllisyystodistuksista ja muista asiakirjoista on tehty nopea tilannearviointi ja uusien asiakirjojen hankkimista tuetaan.

Terveys: Terveysviranomaisille on toimitettu apu- ja jälleenrakennusvaiheessa lääkkeitä ja lääkintätarvikkeita aikuisille ja lapsille. Kahteen sairaalaan on toimitettu laitteita.

Haasteita ja opittua:

Kotinsa menettäneet ihmiset: Katastrofialueille rakennetut väliaikaiset kodit ovat olleet toimiva ratkaisu, mutta haasteena on siirtää ihmiset pysyviin koteihin. Jälleenrakennusta koskeneet epäselvyydet ovat viivyttäneet pysyvien talojen rakennustöitä.

Inflaatio: Inflaatio on ollut korkea tietyillä alueilla ja etenkin rannikolla. Ammattityöntekijöiden palkat ovat nousseet yli 100 % tammikuusta 2005, ja rakennustarvikkeiden hinta on noussut vastaavalla nopeudella.

Rauhanprosessi: Hallituksen ja Tamilitiikereiden välisen rauhanprosessin tulevaisuus on jatkuvana huolenaiheena.

Henkilö- ja taloudelliset resurssit: Tsunami on verottanut henkilöresursseja raskaasti, ja ylimääräinen työtaakka hankaloittaa koulujen ja virastojen toimintaa. Maan taloudellinen riippuvuus ulkoisesta tuesta vaikeuttaa tilannetta etenkin terveyssektorilla, joka toimii paljolti ei-valtiollisen tuen varassa.

Osallistavia lähestymistapoja ja etenkin lasten osallistumista on edistetty ohjelman seuraavilla osa-alueilla: talojen suunnittelu, koulujen kunnostus ja parannus, psykososiaalisen toipumisen tukeminen, lastensuojelu sekä tiedotustoiminta. Edunsaajien osallistuminen on ehdoton edellytys sille, että ohjelma vastaa yhteisöjen tarpeisiin kestäväällä tavalla.

Hankkeen nimi	Pygmien ihmisoikeudet ja ihmisarvo		
Hankekoodi	229PLOLD		
Ohjelma-alue	Lastensuojelu (terveys, koulutus)		
Sijainti	Länsi-Afrikka, Kamerunin Itäinen provinssi: 30 yhteisöä Dimakossa, Abong-Mbangissa ja Lomiessa sekä kaksi aluetta Mindouroussa ja Messokissa		
Kesto	Huhtikuu 2003 – joulukuu 2006		
Rahoitus 2005	Yhteensä	178 020 €	
	Ulkoministeriö	142 420 €	
	Oma rahoitus	35 600 €	

Hankkeen yleistavoite: Parantaa baka-pygmien sosiaalista integraatiota auttamalla heitä toteuttamaan oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan.

Hankkeen tarkoitus:

- Tukea baka-pygmejä syntymärekisteröinnin sekä syntymä- ja henkilötodistusten käytäntöjen omaksumisessa ja hankinnassa.
- Edistää ja tukea tulonhankkimista.
- Kehittää ja toteuttaa strategioita, joiden avulla baka-pygmit voivat turvata omistusoikeuden asuttamiensa alueiden maahan.
- Tiedottaa hygienian ja terveydenhoidon vaikutuksesta lasten terveyteen.
- Parantaa lasten peruskoulutuksen laatua 30 baka-yhteisössä.
- Edistää tiedonjakoa ja tukea baka-kulttuuria radiolähetysten avulla.

Tuloksia vuonna 2005:

Baka-pygmien tietoisuus heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan on lisääntynyt merkittävästi. Raportointikaudella noin 15 000 bakaa ja bantua 30 yhteisössä on hyötynyt hankkeesta. Hankkeessa on saavutettu seuraavia tuloksia:

Kansalaisuuden, syntymärekisteröinnin ja syntymätodistusten hankkiminen:

Kolmenkymmenen yhteisön baka-pygmit ymmärtävät nyt lasten syntymärekisteröinnin tärkeyden ja tietävät, miten syntymä- ja henkilöllisyystodistuksia hankitaan ja käytetään. Kansalaisuuden hankkiminen etenee nopeasti ja laaja-alaisesti. Hankealueiden naapurissa asuvat bakat, jotka eivät ole hankkeen edunsaajia, ovat pyytäneet hankkeen laajentamista niin, että heidänkin yhteisönsä pääsevät osallistumaan siihen.

Tulonhankkimistojen edistäminen ja tukeminen:

Maanviljelyksellä ansaittavien tulojen lisääminen edistyi seuraavasti: rakennettiin yksi varasto viljan säilytykseen; viljelytyökalut auttoivat 1 535 baka-viljelijää lisäämään satoa; perustettiin 35 viljelijäryhmää, joissa on 1 236 osallistujaa, ja järjestettiin ryhmille koulutusta.

Tämä on rohkaissut muita baka-pygmejä perustamaan uusia maatiloja sekä entistä suurempia yksin tai ryhmässä viljeltäviä tiloja. Nyt on tavallista, että viljelijät myyvät satoaan baka-kylissä ja monet myös toreilla, mitä ei ole aikaisemmin tapahtunut.

Baka-pygmien maanomistuksen mahdollistavien strategioiden kehittäminen ja toteuttaminen hankealueilla: Baka-pygmien maanomistusta edistävä prosessi ei ole

edennyt, koska hallitus on keskeyttänyt sen. Toimella on negatiivinen vaikutus kaikkien baka-asutusten maanomistusoikeuden turvaamiselle. Kylien ja päälliköiden virallisen aseman vahvistaminen olisi tärkeää, koska se mahdollistaa erilaisten tukien, kuten metsätukien, hakemisen.

Hygienia- ja terveydenhoitotiedotus: Kaikissa baka-yhteisöissä on jatkettu veteen ja terveydenhuoltoon liittyvistä asioista tiedottamista.

Peruskoulutuksen laadun parantaminen: Säännöllisesti järjestetyt tiedotustilaisuudet koulutuksen merkityksestä ovat johtaneet siihen, että virallisten ja epävirallisten koulutusjärjestelmien oppilasmäärät ovat lisääntyneet. Neljä peruskoulua ja kaksi opettajien harjoittelukeskusta on rakennettu. Koulupukuja ja opetusmateriaaleja hankittiin 23 koulun 1500 oppilaalle. Kaikkiaan 21 yläasteikäiselle ansioituneelle bakalapselle myönnettiin stipendi.

Baka-pygmiä kulttuurin, historian ja perinteiden vaaliminen: Baka-pygmiä kulttuurikeskus toimii museona, jossa säilytetään heidän valmistamia esineitä ja käsitöitä. Keskus myös dokumentoi baka-pygmiä kulttuuria, historiaa ja perinteitä. Bakat järjestävät vuosittain kulttuuritapahtuman, jossa esitellään heidän kulttuuriaan ja perinteitään.

Haasteita ja opittua:

Bakat ovat pygmejä, jotka ovat Kamerunissa kansallinen vähemmistö. Kansainvälinen ja kansallinen lainsäädäntö ei vielä suojaa pygmiä vähemmistöoikeuksia.

Perinteinen kieli on osa bakojen kulttuuri-identiteettiä. Hankkeessa bakoille on opetettu ranskaa, jotta lasten, nuorten ja baka-yhteisöjen on helpompaa toimia osana Kamerunin yhteiskuntaa. Hankkeen tulee kuitenkin edistää molempien kielten tasapuolista kohtelua, jotta bakat voivat käyttää myös omaa kieltään vapaasti ja häpeilemättä.

Plan tekee yhteistyötä paikallisen katolisen kansalaisjärjestön (AAPPEC) kanssa. AAPPEC on käytännöllisesti katsottuna ainoa alueella toimiva kansalaisjärjestö, joka on saavuttanut tuloksia bakojen kehityksen ja kulttuurin tukemisessa. Osaamista voidaan kuitenkin jakaa myös muille paikallisesti toimiville kansalaisjärjestöille, kuten ASOBAK.

Metsästyskaudella on tärkeä merkitys baka-kulttuurissa. Muut toimet, kuten koulunkäynti ja hankkeiden toteutus, jäivät silloin usein taka-alalle. Tämä on hidastanut projektien toteutusta, koska osa suunnitelluista kokouksista on jäänyt toteutumatta.

Hankkeen nimi	Esikoulujen kehittäminen ja parantaminen	
Hankekoodi	253PLOLD	
Ohjelma-alue	Koulutus: lasten varhaiskasvatus	
Sijainti	Itäinen ja Eteläinen Afrikka: Malawi, Lilongwen, Kasungun and Mzuzun alueet	
Kesto	2004–2006	
Rahoitus 2005	Yhteensä	180 310 €
	Ulkoministeriö	144 250 €
	Oma rahoitus	36 060 €

Hankkeen yleistavoite: Tarjota monipuolinen valikoima hoito- ja kasvatustalvaeluita alle 6-vuotiaille lapsille. Aktivoida ja hyödyntää yhteisöjen omia resursseja, joilla voidaan tukea naisia lasten hoidossa ja varhaiskasvatuksessa.

Hankkeen tarkoitus: Auttaa yhteisöjä kehittämään laadukkaita lasten varhaiskasvatustalvaeluita. Varhaiskasvatus antaa lapsille hyvät peruslähtökohdat, rohkaisee positiivisia muutoksia lasten käyttäytymisessä sekä vaikuttaa suotuisasti lasten kouluvalmiuteen. Malawissa luokallejäanti ja koulun keskeyttäminen on hyvin yleistä luokilla 1 ja 2. Tämän katsotaan johtuvat lasten puutteellisesta valmistautumisesta koulunkäyntiin. Virikkeelliset päivähoitomahdollisuudet totuttavat lapset säännölliseen päivärytmiin koulua varten. Varhain opittuna tällainen rytmi lisää lapsen edellytyksiä aloittaa koulu oikean ikäisenä ja vähentää toistuvia myöhästymisiä ja poissaoloja.

Yhdessä terveysministeriön kanssa toteutettava hanke pyrkii myös parantamaan lasten terveyttä säännöllisillä rokotuksilla ja lasten kasvun seurannalla. Näillä toimilla pyritään pienentämään lapsikuolleisuutta.

Hanke keskittyy kohdealueiden alle 6-vuotiaisiin lapsiin, lasten vanhempiin, esikoulujen toimikuntiin, ohjaajiin ja yhteisöihin.

Tuloksia vuonna 2005:

- Hankkeeseen osallistui 2 147 lasta ja 3 500 aikuista vuonna 2005. Lapset ovat käyneet esikoulussa säännöllisesti.
- Yhteensä 128 ohjaajaa sai opetus- ja lastenhoitokoulutusta. Koulutus oli korkealaatuista ja useimmat ohjaajista pystyvät käyttämään uudenaikaista oppimäärää, tulkitsemaan esikoulun opetussuunnitelmaa ja valmistamaan leikkikaluja paikallisista materiaaleista. Koulutus on lisännyt ohjaajien motivaatiota antamalla heille selkeämmän kuvan lasten tarpeista.
- Yhteensä 29 henkilöä koulutettiin terveysavustajiksi ja yhteisön kehitysavustajiksi.
- Kaikkiaan 32 esikoulutoimikuntaa koulutettiin. Näiden koulutusten ansiosta yhteisöt ymmärtävät entistä paremmin, miten tärkeää lasten varhaiskasvatus on. Yhteisöjen aktivointitoimet ovat auttaneet yhteisöjä arvioimaan, miten ne voivat tukea esikouluja (esim. kasvattamalla ravintoa puutarhoissa).

- Viime vuonna rakennettiin neljä esikoulua. Määrä on odotettua alhaisempi rakennusprojektien viivästymisen vuoksi. Valmiit rakennukset on tehty kestävästä ja laadukkaista materiaaleista. Kouluihin on myös hankittu tarvittavat laadukkaat huonekalut.
- Joissakin keskuksissa on jo aloitettu lasten kasvukehityksen säännöllinen seuranta ja rokotukset.

Haasteita ja opittua:

- Yksi suurimmista ongelmista on se, että yhteisöillä ei ole riittäviä resursseja hallita esikouluja tehokkaasti. Plan parantaa toimikuntien kykyä hyödyntää paikallisia voimavaroja ja tukee yhteisöpuutarhoja, joissa kasvatetaan ruokaa esikoululaisille. Näin tuetaan hanketta tammikuusta maaliskuuhun kestävässä kautena, jolloin ravinnosta on yleensä pulaa. Yhteistyökumppaneiden järjestämän koulutuksen avulla yhteisöt voivat perustaa puutarhoja, joissa kasvatetaan maissia lapsille.
- Köyhyys on suuri huolenaihe. Kun ruuasta on vakava pula, päivähoitossa käyvien lasten määrä romahtaa tai ne joutuvat sulkemaan ovensa väliaikaisesti.
- Toinen suuri haaste on hiv/aids, joka on johtanut orpojen sekä erityishoitoa vaativien hiv-positiivisten lasten määrän voimakkaaseen kasvuun.

Hankkeen nimi	Opetuksen uudistaminen	
Hankekoodi	272PL103	
Ohjelma-alue	Koulutus	
Sijainti	Länsi-Afrikka, Sierra Leone: Bombali, Kailahun, Moyamba ja Freetown	
Kesto	Ensimmäinen vaihe 2002–2004, toinen vaihe 2005–2007	
Rahoitus 2005	Yhteensä	208 140 €
	Ulkoministeriö	166 512 €
	Oma rahoitus	41 628 €

Hankkeen yleistavoite: Taata hankealueiden lapsille hyvätasoinen peruskoulutus.

Hankkeen tarkoitus:

- Edistää hyvätasoista peruskoulutusta hankkimalla kouluihin kalusteita, opetusmateriaaleja, kirjoja, opetusoppaita sekä järjestämällä opettajille työssäoppimisjaksoja sekä kunnostamalla kouluja.
- Auttaa lapsia pääsemään yli sodan aiheuttamista traumoista järjestämällä rauhankasvatusta, kuntoutusta ja konfliktien hallintaa sekä koulussa järjestettävää neuvontaa.
- Tarjota lapsille terveys- ja hygieniakoulutusta vertaiskoulutusperiaatteella.
- Tukea Sierra Leonen hallintoa vahvistamaan julkisia, vapaaehtoisia sekä yhteisöpohjaisia koulutusinstituutioita peruskoulutuksen tarjoamisessa.
- Tiedottaa lapsen oikeuksista.

Tuloksia vuonna 2005:

Moyamba: Yhteensä 15 080 lasta 160 peruskoulussa sai uusia koulutarvikkeita, kuten 1160 luku- ja luetunymmärtämistaitoja parantavaa kirjasta.

Yhteensä 355 opettajaa, joilla ei ole opettajan pätevyyttä, sai koulutusta, jossa käsiteltiin muun muassa opetusmenetelmiä, tyttöjen koulutusta ja lasten oikeuksia. Koulutusta järjestettiin kymmenessä viiden päivän istunnossa.

Hygieniää ja terveydenhoitoa edistettiin erilaisilla koulutus- ja viestintämateriaaleilla. Esimerkiksi julisteita toimitettiin yhteensä 72 kouluun ja yhteisöön. Koululaiset osallistuivat koulujen välisiin näytelmä-, karnevaali-, laulu- ja kirjoituskilpailuihin.

Yhteensä 235 lasta ja aikuista sai ammattiapua sekä 165 lasta, nuorta ja yhteisöjohtajaa sai traumahoitokoulutusta. Traumahoitoa edistettiin myös koulujen rauhankerhoissa, julisteilla, t-paidoilla sekä koulutus- ja tiedotustoiminnalla. Aiemman menestyksen innoittamana perustettiin 23 uutta rauhankerhoa. Rauhankasvatustoimet ovat auttaneet eri kansanryhmiä palaamaan vähitellen rauhalliseen, suvaitsevaan ja ymmärtävään kanssakäymiseen.

Moyamban hankealueella koulua käyvien lasten määrä on lisääntynyt vuodesta 2004 vuoteen 2005 yhteensä 6 866 lapsella ja opettajien määrä kasvoi samana aikana 1 602 opettajasta 1 727 opettajaan. Kansallisten tasokokeiden tuloksissa tapahtui myös

kehitystä vuonna 2005: kokeisiin osallistuneista pojista 62 % ja tytöistä 61 % läpäisi kokeen.

Bombali: Luokkahuoneiden rakennustyöt kaikissa kuudessa koulussa on saatu päätökseen. Paikallisten resurssien tehokas käyttö projektin toteutuksessa vaikutti toimintaan positiivisesti sekä lisäsi yhteisön omistajuutta hankkeessa.

Yhteensä 120 lasta ja 60 yhteisöjen mielipidevaikuttajaa on hyötynyt koulutuksista, joissa on käsitelty lapsen oikeuksia ja tiedon jakamista.

Lasten radiolähetykset käynnistettiin ja ne jatkuivat koko raportointikauden ajan. Kun lasten itseluottamusta omien oikeuksiensa puolesta puhujina vahvistetaan, heidän mahdollisuutensa edistää ja vaatia oikeuksia laajemminkin lisääntyy. Yhteensä 9 000 lasta osallistui tilaisuuksiin, joissa käynnistettiin erityisiä kuuntelijakerhoja kuudella hankealueella. Näissä kerhoissa lapset kuuntelevat lasten tuottamia radio-ohjelmia ja antavat niistä palautetta. Tämän lisäksi ne saattavat yhteisöissä tapahtuneita lapsen oikeuksien loukkauksia julkisuuteen, minkä toivotaan vähentävän vastaavia tapauksia.

Kailahun: Alueen kouluihin on perustettu 10 rauhankerhoa, joissa vapaaehtoisnuoret ovat järjestäneet rauhankasvatusta sekä yksinkertaista konfliktin hallintaa - koulutusta. Kailahun kirjaston uudelleenrakennus on 90-prosenttisesti valmis ja kuuden kopin yleisöväestön rakentaminen aloitettiin raportointikaudella.

Freetown: Etäkoulutus: 190 oppilasta jatkoi suunniteltuja kursseja lomien aikana. Kesäkuussa 2005 heistä 106 päätti kolmivuotisen koulutuksen ja 84 tuettua oppilasta aloitti opintojensa viimeisen vuoden.

Haasteita ja opittua:

Opettajien etäkoulutuksena järjestettävään täydennyskoulutukseen (Distance Education in Freetown, DEF) olisi tulossa enemmän osallistujia eikä hankkeen rahoitus riitä vastaamaan kysyntää. Epäpätevien opettajien palkka on niin pieni, että heillä on juuri ja juuri varaa osallistua etäkoulutukseen omalla kustannuksellaan. Hankkeen kestävyys parantamiseksi koulutus-, tiede- ja tekniikkaministeriön pitäisi rahoittaa opettajien koulutusta ja etenkin siihen kuuluvaa etäopetusta entistä enemmän tukemalla opettajia esimerkiksi osallistumismaksuissa ja kehittämällä opetusmoduuleja.

Haasteena on myös kunkin opiskelijan rahoituksen varmistaminen koko kolmen vuoden jaksoksi eikä vain vuodeksi kerrallaan. Sierra Leonen koulutus-, tiede- ja tekniikkaministeriö onkin suunnitellut kurssin, jossa käsitellään vuodessa samat asiat kuin kolmivuotisella kurssilla, mikä tekee rahoituksen saamisesta helpompaa.

Hankkeen nimi	Minun vartaloni – minun oikeuteni!						
Hankekoodi	278PLOLD						
Ohjelma-alue	Lastensuojelu: vahingollisten perinteisten tapojen poistaminen						
Sijainti	Itäinen ja Eteläinen Afrikka, Sudan: Planin Ed Duweimin ja Alagan hankeyksiköt						
Kesto	Heinäkuu 2004 – kesäkuu 2007						
Rahoitus 2005	<table> <tr> <td>Yhteensä</td> <td>23 030 €</td> </tr> <tr> <td>Ulkoministeriö</td> <td>18 420 €</td> </tr> <tr> <td>Oma rahoitus</td> <td>4 610 €</td> </tr> </table>	Yhteensä	23 030 €	Ulkoministeriö	18 420 €	Oma rahoitus	4 610 €
Yhteensä	23 030 €						
Ulkoministeriö	18 420 €						
Oma rahoitus	4 610 €						

Hankkeen yleistavoite: Vähentää naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja etenkin tyttöjen sukuelinten silpomista ja lapsiavioliittoja sekä tukea lasten ja nuorten osallistumista kehitysprosesseihin yhteisö- sekä valtiollisella ja kansallisella tasolla.

Hankkeen tarkoitus:

Luoda ympäristö, jossa tyttöjä suojellaan väkivallalta ja jossa naiset voivat kehittyä tasa-arvoisiksi ja vastuullisiksi kansalaisiksi, jotka osallistuvat aktiivisesti yhteisöjensä kehittämiseen. Tämä edellyttää muutoksia asenteissa, käytöksessä ja valtarakenteissa yhteiskunnan eri tasoilla ja sen vuoksi pitkäjänteistä sekä paikallisen kulttuurin huomioon ottavaa kehitystyötä.

Tuloksia vuonna 2005:

- Yhteensä 25 Planin työntekijää sai koulutusta, joka tukee heidän työtään naisiin ja lapsiin kohdistuvan väkivallan poistamiseksi.
- Edduweimissa järjestettiin kaksi työpajaa, joissa vahvistettiin Planin ja kumppaneiden työntekijöiden asiantuntemusta ja valmistettiin toimintasuunnitelmia. Plan teki kumppanuussopimukset ja toimintasuunnitelmat Naistutkimusjärjestön (Babikir Badri Scientific Association for Women Studies, BBSWAS) ja perhesuunnittelujärjestön (Planned Parenthood Federation of America International, PPFA-I) kanssa.
- Järjestettiin vaikuttamistyöpaja tavoitteena kansallisen tyttöjen sukupuolielinten silpomisen vastaisen politiikan aktivoiminen ja käytännön toteutus. Laadittiin vaikutushankkeiden toimintasuunnitelma ja toteutusaikataulut.
- Suoritettiin lähtötilannekartoitus, joka antaa tietoja tyttöjen sukuelinten silpomisesta ohjelma-alueella.
- Tuotettiin lasten radio-ohjelmia, jolla tuettiin lasten osallistumista keskusteluun haitallisten perinteiden poistamisesta. Kansallisen radiokanavan lähettämissä ohjelmissa välitettiin perinteisiin liittyvää tietoa: yhteensä 16 000 lasta osallistui ja käsitteli tyttöjen sukuelinten silpomiseen liittyviä vaaroja radio-ohjelmiin tekemissään vastineissaan.
- *Songs for Children* -nimiselle kasetille kootut laulut edistävät lapsen oikeuksia, mukaan lukien tyttöjen sukuelinten silpomisen lopettamista. Kouluihin, julkisiin liikennevälineisiin ja kansallisille radio- ja tv-kanaville toimitettiin yhteensä 6 000 kasettia.
- Valtionhallinnon tyttöjen sukupuolielinten silpomisen vastaisen politiikan aktivoimiseksi ja toteuttamiseksi järjestettiin kansallinen vaikuttamistyöpaja, jossa lisättiin lainsäätäjien ja muiden sidosryhmien asiaan liittyvää ymmärrystä.

Haasteita ja opittua:

Hankkeen toteuttaminen on viivästynyt seuraavista syistä:

- Plan Sudanin henkilöresurssiongelmat: Sudanin tilanne ja erityisesti Darfurin kriisi ovat vaikeuttaneet henkilökunnan palkkaamista hankkeen valmistelusta vastanneen ulkopuolisen neuvonantajan jätettyä tehtävänsä.
- Action research -menetelmä: ulkoisen asiantuntija-avun saaminen uusien menetelmien omaksumista ja käyttöönottoa tukemaan on ollut vaikeaa. Hankesuunnitelmaa on tästä syystä muutettu siten, että hankkeessa hyödynnetään Plan Sudanin ja sen yhteistyökumppaneiden olemassa olevaa osallistaviin menetelmiin liittyvää teknistä osaamista sekä tyttöjen sukuelinten silpomisen poistamiseksi tehdystä työstä saatua kokemusta.
- Omistajuuden tukeminen: vaikka valtaosa Planin henkilökunnasta tukee vahvasti tyttöjen sukuelinten silpomisen lopettamista ja näkee sen ihmisoikeuskysymyksenä, jotkut työntekijät ovat kuitenkin vielä epäilleet hankkeen oikeutusta. Tämä on vaikuttanut kielteisesti hankkeen omistajuuteen. Ongelmaa on lähestytty myönteisin tuloksin henkilökunnan kouluttamisella.

Planin henkilökunnan, kumppaneiden, terveydenhoitajien, kättilöiden, opettajien ja yhteisöryhmien kouluttaminen on vahvistanut hankkeen omistajuutta. Tyttöjen sukuelinten silpominen nähdään nyt entistä selkeämmin lapsen oikeuksien loukkauksena. Perheet myös tietävät entistä enemmän sukuelinten silpomiseen liittyvistä vaaroista.

Ohjelmatoimintojen ja niiden edistymisen dokumentointi on ensimmäinen askel valmistautumisessa tyttöjen sukuelinten silpomisen vastaiseen alueellisen ja kansallisen tason vaikuttamistyöhön. Raportit jaetaan yksinkertaisessa ja helppotajuisessa muodossa kansallisella, alueellisella ja ruohonjuuritasolla.

Hankkeen nimi	Lapsikauppa	
Hankekoodi	283PL105	
Ohjelma-alue	Lastensuojelu	
Sijainti	Länsi-Afrikka, Togo: Sokodé: Tchamban, Tchaoudjon, Sotoubouan ja Blittan alueet	
Kesto	2005 – 2007	
Rahoitus 2005	Yhteensä	105 580 €
	Ulkoministeriö	84 460 €
	Oma rahoitus	21 120 €

Hankkeen yleistavoite: Vähentää lapsikauppaa 20 kylässä, jossa sitä esiintyy yleisesti.

Hankkeen tarkoitus:

- Luoda kestäviä yhteisö rakenteita, jotka ehkäisevät lapsikauppaa ja tukevat lapsikaupan uhreja ja heidän perheitään 20 yhteisössä.
- Vähentää lasten muuttoliikettä ja lapsikauppaa hankeyhteisöissä.
- Lisätä lasten osallistumista heidän omaa hyvinvointiansa ja turvallisuuttansa koskevaan päätöksentekoon perheissä ja yhteisöissä.
- Tiedottaa lapsikaupan syistä, uhista ja seurauksista perheille, yhteisöille ja kansallisesti.
- Kehittää lapsikaupan uhrien parissa työskenteleville kansalaisjärjestöille ja yhteisöille toimintastandardeja ja -ohjeita.
- Tukea kahden paikallisen kumppanina toimivat kansalaisjärjestön teknisiä ja hallinnollisia taitoja.

Tuloksia vuonna 2005:

Plan Togo palkkasi projektipäällikön ja käynnisti projektin valtakunnallisessa (yhteensä 60 hallinnon, kansalaisjärjestöjen ja yhteisökumppaneiden edustajaa sekä poliittisten, uskonnollisten ja perinteisten ryhmien johtajaa) ja alueellisessa seminaarissa (70 yhteisöhallinnon, poliittisten, uskonnollisten tai perinteisten ryhmien edustajaa kaikilta hankkeen kattamilta alueilta).

Kumppaneille ja Plan Togon henkilökunnalle järjestettiin koulutusta kolmella alalla: lapsen oikeudet (26 osallistujaa), vaikuttamistyö (26 osallistujaa) sekä hankkeen raportointitaidot (30 osallistujaa). Lähinnä yhteisöneuvojille järjestettiin kaksi lisäkoulutusta, joiden tavoitteena on vahvistaa toimintakykyä yhteisötasolla. Ne käsittelevät vertais- eli lapsilta lapsille -lähestymistapaa (56 osallistujaa) ja lapsen oikeuksien edistämistä (30 osallistujaa). Lisäksi järjestettiin yksi kouluttajien kouluttamistyöpaja, joissa käsiteltiin nuorten ryhmien organisoinnissa tarvittavia taitoja (kuusi osallistujaa).

Koulutukset ovat lisänneet kumppaneiden kykyä työskennellä lasten kanssa, ymmärtää lapsikauppaa ja sen pääasiallisia syitä ja seurauksia sekä kehittää projekteja yhdessä muiden kumppaneiden kanssa. Lisäksi kansalaisjärjestöillä on nyt entistä paremmat edellytykset suoriutua hankkeeseen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä.

Kahteenkymmeneen yhteisöön perustettiin yhteensä 80 paikalliskomiteaa käsittelemään ihmiskauppaa. Kussakin komiteassa on viisi jäsentä eli kaikkiaan jäseniä on 400 (heistä 300 aikuista, joista 165 naisia, ja 100 nuorta, joista 45 tyttöjä). Kylien kehityskomiteoiden ja ihmiskaupan vastaisten komiteoiden kyky aktivoida yhteisöjä on parantunut. Komiteoilla on tätä nykyä valmiuksia ehkäistä ihmiskauppiaiden toimintaa. Yhteisöt ymmärtävät lapsikaupan syitä ja seurauksia entistä paremmin ja toimivat aktiivisesti estääkseen lapsia joutumasta ihmiskaupan uhreiksi.

Naisten ja lasten aktiivinen osallistuminen yhteisöjen päätöksentekoon ja toimintaan on lisääntynyt. Yhteisöjen jäsenet ymmärtävät entistä paremmin lasten roolin yhteisöjen kehityksessä. Tämä johtuu osaksi siitä, että paikalliset neuvot tekevät yhteisöissä lapsen oikeuksia edistävää tiedotus- ja valistustyötä. Yhteisöillä on myös entistä paremmat edellytykset edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Kaikki kumppanit ovat järjestäneet lapsikaupan uhreille neuvontaa ja psykososiaalista tukea. Paikalliset kansalaisjärjestöt DRAS, AJA ja RADAR ovat auttaneet 37 lapsikaupasta selvinnyttä lasta tukemalla muun muassa heidän psykososiaalista toipumistaan. Hankealueella on pelastettu 23 lasta ihmiskauppiaiden käsistä. WAO Afrique on laatinut koulutusoppaan uhrien psykososiaaliseksi tukemiseksi ja kouluttanut muita projektikumppaneita sekä eri ministeriöiden edustajia. AJA/RADAR on tehnyt tiedotustyötä yhdessä poliisin ja paikallisviranomaisien kanssa.

Haasteita ja opittua:

Hanketta vaikeuttivat ennen huhtikuusia presidentinvaaleja, niiden aikana ja niiden jälkeen syttynyt sosiopoliittinen kriisi, joka pakotti ihmiset pakenemaan maan rajojen sisällä tai naapurimaihin. Kriisi vaikeutti Plan Togon hanketoimintaa etenkin Atakpamén ja Sokodén alueilla. Levottomuudet vaikeuttivat lasten kokoamista koulutustilaisuuksiin. Julkinen kokoontuminen kiellettiin, koska hallinto pelkäsi kansannousua. Tämä vaikeutti hankekumppaneiden tapaamista ja kohderyhmän tavoittamista.

Haastavaa oli myös kahden kumppanin toimintakyvyn lisääminen, koska niillä on suhteellisen vähän kokemusta suurten hankkeiden hallinnoinnista. Tähän saakka on keskitytty kumppaneiden tukemiseen ja koulutukseen.

Lapsikaupan vastaisessa taistelussa hanke keskittyy vahvistamaan kansalaisjärjestöjen kykyä aktivoida resursseja ja tehdä yhteistyötä yhteisöjen kanssa, jotta ne löytävät omia tapoja ja ratkaisuja lapsikaupan vastaiseen toimintaan. Hanke jatkaa yhteisön jäsenten sitouttamista, verkostoitumista kansalaisjärjestöjen kanssa sekä lasten osallistumisen lisäämistä. Hankkeessa pyritään luomaan vahvempia kansalais- ja nuorisjärjestöjen verkostoja, jotka tekevät tiedotus- ja valistustyötä, jotta toimintatapoja saadaan muutettua ja tarvittavia lakeja laadittua. Lasten ja etenkin tyttöjen varhainen osallistuminen kaikkiin hankkeen vaiheisiin on erittäin tärkeää hankkeen vaikuttavuuden kannalta.

Hankkeen nimi	Tyttöjen koulunkäynnin edistäminen	
Hankekoodi	283PL104	
Ohjelma-alue	Koulutus	
Sijainti	Länsi-Afrikka, Togo: Sokodé: Tchaoudjon ja Tchamban alueet	
Kesto	Joulukuu 2004 – joulukuu 2007	
Rahoitus 2005	Yhteensä	102 900 €
	Ulkoministeriö	82 320 €
	Oma rahoitus	20 580 €

Hankkeen yleistavoite: Vähentää sukupuolten välistä eriarvoisuutta Togon peruskoulutuksessa.

Hankkeen tarkoitus:

- 1 Tukea 15 kylää ja kylien koulutuskomiteoita kouluttamalla 30 naisten ja tyttöjen yhdistysten jäsentä kehittämään, toteuttamaan, valvomaan sekä arvioimaan kylien toimintasuunnitelmia, joiden tavoitteena on saavuttaa tyttöjen 100-prosenttinen osallistuminen koulunkäyntiin ja koulun loppuun suorittamiseen.
- 2 Kouluttaa naisia toimimaan kylien kehityksen edistäjinä ja tukemaan kehitystä yhteisötasolla.
- 3 Luoda yhteyksiä naisten ja tyttöjen yhdistysten välille.
- 4 Tukea yhdistyksiä perustamalla yhteisöihin hoitokeskuksia, jotka keventävät naisten lastenhoitoon liittyvää taakkaa.
- 5 Auttaa tyttöjen omia yhdistyksiä suunnittelemaan heidän elämänsä ja hyvinvointiaan tukevia kouluja sekä kehittämään kouluympäristöjä.
- 6 Edistää roolimalliohjelmia, jonka tarkoitus on tuoda esiin tyttöjen koulutuksen merkitystä kylätasolla.
- 7 Tukea tavoitteen saavuttamisen kannalta muita strategisia ryhmiä, kuten uskonnollisia ja muita perinteisiä johtajia.

Tuloksia vuonna 2005:

Seitsemässä yhteisössä suoritettiin tarvekartoitus liittyen päivähoitokeskusten perustamiseen. Tutkimusten perusteella yhteisöissä on suuri tarve lasten varhaiskasvatukseen edistämiseksi sekä valistukselle tyttöjen koulutuksen merkityksestä. PAFED (Programme d'Appui a la Femme ET a l'Enfance Desheritee) onkin kehittänyt yhdessä Planin ja Togon koulutus- ja sosiaaliministeriön kanssa koulutusohjelman äideille, jotta varmistetaan yhteisöjen kyky ylläpitää lastenhoitopalveluita.

Kylien koulutusneuvoja (Village Education Facilitator, VEF) ja hankekumppaneiden henkilökuntaa osallistui viisipäiväiseen lasten vertaiskoulutuksen menetelmäkoulutukseen (47 osallistujaa) ja koulutuksen edistämisen tapoja tukevaan koulutukseen (57 osallistujaa). Koulutusneuvojat tekivät kyselytutkimuksen 15 koulussa. Yksi tärkeimmistä kyselytuloksista oli se, että naisopettajia on äärimmäisen vähän; samoin kuin se, että opettajien ammattikoulutus on vähäistä. Kysely auttaa määrittelemään parannuskohteita sekä toimia, joilla voidaan edistää tyttöjen koulutusta sekä valistaa yhteisöjä sen merkityksestä. Koulutusneuvojat keräsivät tietoja roolimalleiksi sopivista naisista ja pyysivät heitä osallistumaan yhteisöjä koskeviin keskusteluihin. Keskimäärin 100 yhteisön jäsentä osallistui keskusteluihin kussakin

kylässä.

Jokaista kylää tuettiin koulutuskomitean perustamisessa. Komitea edustaa yhteisöä laajalti – jäsenenä on siis myös naisia. Kussakin hankkeen tukemassa koulussa perustettiin tytöille omia yhdistyksiä, joissa kussakin on 20 jäsentä. PAFED koulutti järjestöjä lasten vertaiskoulutusta edistävien menetelmien käytössä, vertaisopetuksessa sekä yhdistysten hallinnon organisoinnissa. Lapset auttoivat osaltaan tyttöjen koulutuksesta edistävän kampanjan suunnittelu- ja toteutustyössä kouluttamalla osanottajia. Koulutus oli menestys lasten keskuudessa. Yhteensä noin 200 tyttöä hyötyi erilaisista koulutuksista.

Koulutarkastajille järjestettiin ongelmien ymmärtämisen ja ratkaisujen löytämisen sekä opetusohjelmien laajentamiseen liittyvä työpaja, jossa arvioitiin nykyisiä kouluttajien ja opettajien koulutusprosesseja maan keskiosissa.

FAWE (Forum for African Women Educationalists) koordinoi kouluväkivaltaa koskevan tutkimuksen. Tutkimuksessa haastateltiin yhteensä 1 653 henkilöä. Tutkimus osoitti, että lapsiin kohdistuu monenlaista väkivaltaa ja hyväksikäyttöä. Tutkimustulokset julkaistaan ja niistä keskustellaan vuonna 2006 järjestettävässä työpajassa.

Yhteensä 150 naista, 300 tyttöä sekä 15 naispuolista neuvojaa on hyötynyt hankkeesta raportointikaudella. Heidän saamansa koulutus ja tuki mahdollistaa sen, että miehiin, naisiin, johtajiin ja tyttöihin voidaan paremmin vaikuttaa. Koulutuksen tuloksena naiset ovat alkaneet kyseenalaistaa kylien nykyisiä valtasuhteita. Hanke on myös lisännyt tietoisuutta tyttöjen koulutuksen tärkeydestä noin 10 etnisen ryhmän keskuudessa hankealueella.

Haasteita ja opittua:

Presidentinvaaleja edeltäneet ja myös niitä seuranneet sosiaaliset ja poliittiset levottomuudet eivät merkittävästi vaikuttaneet hankkeen toteutukseen. Tilanne kuitenkin viivästytti hankkeen toteutusta jonkin verran, koska julkiset kokoontumiset kiellettiin ja tietoliikenne katkaistiin helmi–maaliskuussa.

Plan Togon eri hankealueilla toimivat työntekijät tutustuivat muiden alueiden hankkeisiin. Nämä tutustumiskäynnit olivat palkitsevia ja tuottivat muun muassa seuraavia oppimiskokemuksia: tarve muistuttaa sidosryhmiä jatkuvasti hankkeen yleistavoitteesta; tarve lisätä viestintä- ja valistustoimintaa, jotta yhteisön jäsenet saadaan aktivoitua; tarve rohkaista kokemusten ja resurssien jakamista kansallisella ja yhteisötasolla sekä tarve kiinnittää erityistä huomiota sukupuolten tasa-arvoon, jotta hyödynsaajat voivat itse rakentaa omistajuutta.

Hanke on kasvattanut tietoisuutta tyttöjen koulutuksen tarpeesta sekä lisännyt tyttöjen osallistumista koulunkäyntiin. Tällä hetkellä ongelmia aiheuttaa se, että koulut eivät kykene vastaanottamaan lisää oppilaita. Ongelman ratkaisemiseksi Plan Togo keskittyy jatkossa myös koulujen infrastruktuurin parantamiseen yhdessä ministeriöiden ja muiden organisaatioiden kanssa. Lasten vanhemmat ovat myös käynnistäneet neuvotteluja opetusministeriön kanssa, jotta yhteisöihin saataisiin palkattua lisää opettajia.

Hankkeen nimi	Hiljaisuuden rikkominen – koulujen hiv/aids-tiedotushanke	
Hankekoodi	285PLOLD	
Ohjelma-alue	Terveys	
Sijainti	Itäinen ja Eteläinen Afrikka, Uganda: Kawempe, Luwero, Kamuli ja Tororo	
Kesto	Heinäkuu 2002 – kesäkuu 2006	
Rahoitus 2005	Yhteensä	201 610 €
	Ulkoministeriö	161 290 €
	Oma rahoitus	40 320 €

Hankkeen yleistavoite: Lisätä hiv/aids-tietämystä ja opettaa lapsille ja nuorille turvallisia käyttäytymismalleja, joilla ehkäistään hi-viruksen/aidsin leviäminen yhteisöissä.

Hankkeen tarkoitus:

- Lisätä kouluikäisten lasten hiv/aids-tietämystä, jotta he omaksuisivat turvallisia käyttäytymismalleja.
- Vahvistaa 250 koulun toimintakykyä kouluttamalla opettajista ja oppilaista vertaistiedottajia lisääntymisterveyteen ja hiv/aidsiin liittyvissä asioissa.
- Edistää koululaisten aktiivista osallistumista hi-virukseen/aidsiin, lisääntymisterveyteen ja turvallisiin käyttäytymismalleihin liittyvään tiedotustyöhön.
- Kehittää innovatiivista, interaktiivista, sukupuolten tasa-arvon huomioon ottavaa ja lapsikeskeistä opetusmateriaalia.
- Aktivoida koululaisia, opettajia, lasten vanhempia ja paikallisia päätöksentekijöitä vaikuttamaan yleisiin mielipiteisiin hi-viruksesta/aidsista.

Tuloksia vuonna 2005:

Hanke tukee Ugandan presidentin aloitteesta syntynyttä kansallista kampanjaa, joka tähtää hiv/aids-tietämyksen lisääntymiseen koululaisten keskuudessa. Hanke edistää lasten oikeutta oppimiseen, suojeluun, tietoon sekä osallistumiseen. Hankkeen vahvuuksia on sen osallistava toimintatapa, jossa vertaiskoulutuksella on keskeinen asema lasten opettaessaan toisiaan.

Raportointikauden aikana 250 terveystiedottajaa osallistui sukupuolitauteihin ja hiv-positiivisten tai aidsiin sairastuneiden lasten hoitamiseen liittyvään täydennyskoulutukseen. Myös elämäntaitojen lisäämistä koulujen opetusohjelmiin käsiteltiin näissä tilaisuuksissa.

25 koulun terveystiedottajat osallistuivat Kampalassa koulutukseen, jonka teemana oli "Teatteri kehitysvälineenä". Tämä tarkoittaa opettajien osallistamistaitojen kehittämistä musiikin, tanssin ja draaman keinoin. Näin opettajat oppivat uusia tapoja tukea lasten teatteritoimintaa sekä tätä kautta vahvistaa oppimista.

Lasten kanssa kehitettiin hi-virukseen ja aidsiin liittyviä koulutus- ja viestintämateriaaleja, kuten t-paitoja, esitteitä ja julisteita. Käytännön taitojen kehittyessä myös tietämys

hiv/aidsista kasvaa. Materiaaleja jaettiin lapsille 25 koulussa. Loput 225 koulua käyttävät näitä esimerkkeinä suunnitellessaan omia materiaalejaan.

Lapset osallistuivat hiv/aids -tiedon jakamiseen järjestämällä kulkueita, joiden tavoitteena oli vaikuttaa niitä seuraavien aikuisten mielipiteisiin sekä lisätä tietämystä lapsiin vaikuttavista asioista. Kulkueet ovat lisänneet lasten itseluottamusta sekä rohkaisseet heitä omien mielipiteiden esille tuomisessa.

Haasteita ja opittua:

- Lapset ovat potentiaalinen voimavara hiv/aids- ja lisääntymisterveystietouden tehokkaassa jakamisessa. Toimintaa tulee suunnitella yhdessä muiden sidosryhmien kanssa eikä sen tulisi rajoittua ainoastaan koulussa järjestettäviin laulu-, runo- ja näytelmä tapahtumiin.
- Lasten osallistuminen draaman ja laulun keinoin auttanut opettajia näkemään lapsiystävällisten opetusmenetelmien merkityksen sekä rohkaisut heitä laajentamaan opetuksessa käyttämiään menetelmiä.
- Lapsiystävällisten menetelmien käyttöönotto on lisännyt koulun aloittavien ja koulussa pysyvien lasten määrää. Koska monet tyttöihin vaikuttavat kysymykset otetaan nyt paremmin huomioon, on erityisesti koulunkäynnin keskeyttävien tyttöjen määrä laskenut.

Hankkeen nimi	Integroituja ja osallistavia oppimisstrategioita laadukkaan koulutuksen tueksi	
Hankekoodi	285PL106	
Ohjelma-alue	Koulutus	
Sijainti	Itäinen ja Eteläinen Afrikka, Uganda: Kawempe, Luwero, Kamuli ja Tororo	
Kesto	Heinäkuu 2005 – joulukuu 2007	
Rahoitus 2005	Yhteensä	122 650 €
	Ulkoministeriö	98 120 €
	Oma rahoitus	24 530 €

Hankkeen yleistavoite: Taata ugandalaisille lapsille oikeus laadukkaaseen koulutukseen sekä lisätä laadukkaan koulutuksen arvostusta edistämällä ja parantamalla integroituja ja osallistavia lähestymistapoja kaikissa ohjelma-alueiden ala-asteen kouluissa.

Hankkeen tarkoitus:

- Parantaa ala-asteikäisten lasten koulumenestystä ja vähentää luokalle jäämistä.
- Lisätä varhaiskasvatushankkeissa mukana olevien lasten ja perheiden määrää.
- Lisätä koulujen parantamiseen tähtäävään kehitys-, toteutus- ja seurantatyöhön osallistuvien lasten ja vanhempien määrää.
- Edistää tyttöjen ja poikien välistä tasa-arvoa.

Tuloksia vuonna 2005:

Varhaiskasvatus: Ugandan opetusministeriö on äskettäin viimeistellyt varhaiskasvatusta koskevan puiteasiakirjan sekä kansalliset ohjeet. Näin hankkeessa on mahdollista toteuttaa laatuprojekteja kansallisten puiteasiakirjojen ja ohjeiden viitoittamana. Puiteasiakirja on lisännyt verkostoitumismahdollisuuksia viranomaisten kanssa ja sidosryhmien osallistumista hankkeeseen.

Ennen hankkeen aloittamista Planin henkilökunta järjesti kokouksia yhteisöjen, lasten ja koulujen hallintokomiteoiden kanssa. Yhteensä 24 kotona toimivaa lastenhoitajaa on saanut varhaiskasvatuskoulutusta, jossa käsiteltiin viittä lapsen kehityksen osa-alueetta sekä paikallisten materiaalien käyttöä varhaiskasvatustyössä. Palvelu toimitetaan kotilähtöisesti. Ohjaajat vierailevat perheissä ja järjestävät lapsille tapaamisia vähintään kaksi kertaa viikossa. Tapaamisissa eri perheiden lapsilla on mahdollisuus positiiviseen vuorovaikutukseen.

Hanke edistää kokonaisvaltaista ja integroitua lähestymistapaa varhaiskasvatukseen seuraavilla osa-alueilla: lasten kasvun edistäminen ja seuranta, rokotustuki, matolääkitys, turvallisten hoitotapojen opettaminen vanhemmille/huoltajille ja kotona toimiville ohjaajille, lastenhoito ja ravitsemus sekä lasten psykososiaalisen, moraalisen ja kognitiivisen kehityksen tukeminen leikin ja taidekasvatuksen keinoin.

Hanke parantaa lasten elämänlaatua ja edistää lasten oikeutta laadukkaaseen terveydenhoitoon opetuksen, suojelun ja osallistuttamisen kautta. Hankkeen

kotilähtöinen lähestymistapa varhaiskasvatukseen parantaa vanhempien ja huoltajien mahdollisuutta turvata lasten perusoikeudet.

Koulujen kehitys: Hanke perustuu Ugandassa viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana toteutettuun koulujen kehityshankkeeseen. Koulujen hallinnollisten komiteoiden kanssa järjestettiin yhteensä 20 kokousta. Kokouksilla on tärkeä rooli koulujen ohjauksessa ja toteutuksessa. Aiemmat kokemukset ovat osoittaneet, että komiteoiden vahvuus vaikuttaa koulun opetuksen laatuun. Komiteoiden pyynnöstä Planin henkilökunta hankki 20 kohdekouluun koulurekistereitä ja kopiointivälineitä. Yhteentoista kouluun hankittiin ilmoitustaulut, joilla ne voivat julkaista uutisia lapsen oikeuksista, kansallisista ja koulun omista tapahtumista, hiv/aids-valistuksesta sekä muista lasten lapsille kirjoittamista mielenkiintoisista aiheista.

Lapset ja Planin henkilökunta ovat tavanneet perustaakseen lastenkomiteoita. Komiteoiden tarkoitus on lisätä lasten osallistumista koulujen toiminnan suunnitteluun, kuten opetuksen kehittämiseen ja kurinpidollisiin toimiin puuttumiseen. Komiteat toimivat myös lapsen oikeuksien toteuttamisen pioneereina. Tororon ohjelma-alueella järjestettiin viidessä koulussa musiikki- ja näytelmä tapahtumia.

Koululaisten osallistuminen kouluissa toteutettaviin projekteihin, koulujen lastenkomiteoiden perustaminen sekä komiteoiden kokousten ohjaaminen auttavat luomaan perustan lasten osallistumiselle. Lisäksi ne edistävät muitakin lapsen perusoikeuksia. Kaikissa tiedotuskampanjoissa, neuvotteluissa sekä yhteisön ja koulun komiteoiden kokouksissa keskustellaan toistuvasti lapsen oikeuksista ja lastensuojelusta ja etenemistä näillä osa-alueilla seurataan tarkasti.

Osallistuminen on lapsen oikeus, joka mahdollistaa positiivisen oppimisympäristön kehittymisen. Lapset ovat olleet keskeisessä asemassa hankkeen toteutuksessa ja he ovat myös hankkeen seurannassa tärkeä ja vaikutusvaltaisin tietojen ja palautteen antaja.

Haasteita ja opittua:

Yhteistyö paikallisten viranomaisten kanssa on elintärkeää, jotta hallituksen koulutuspolitiikkaa ohjataan oikeaan suuntaan ja taataan hankkeen kestävyys. Kumppanuussuhteissa on keskitytty täydentämään kumppaneiden toimintaa, jotta vältetään toimintojen päällekkäisyys.

Ugandalaisten lasten osallistumisoikeuden takaaminen on asteittain etenevä prosessi. Hankkeen alkuvaiheessa on tärkeää ottaa huomioon paikalliset varhaiskasvatusperinteet hankkeen kestävyuden takaamiseksi. Koulujen hallintoelimet tuntuvat kuitenkin omaksuvan lapsikeskeisen lähestymistavan hitaasti. Lastenkomiteat eivät voi toimia tehokkaasti, ellei niiden asemaa kouluhallinnossa selkeytetä. Prosessi on aloitettu, mutta lasten osallistumista tukevia strategioita kehitetään vielä. Aikuisilla on taipumus aliarvioida lasten kykyjä. Lapsilla on kuitenkin paljon kykyjä, jotka voidaan kanavoida hyvin luovasti, kunhan ne tunnustetaan. Lastenkomiteoita tuleekin tukea pitkäjänteisesti, jotta niiden rooli ja merkitys kirkastuvat myös opettajille, koulun hallintakomiteoille ja lasten vanhemmille.

Hankkeen nimi	Afrikan lapsityöläisten liikkeen tukeminen	
Hankekoodi	289PL101	
Ohjelma-alue	Lastensuojelu, terveys ja koulutus	
Sijainti	Länsi-Afrikka (alueellinen)	
Kesto	Tammikuu 2005 – joulukuu 2006	
Rahoitus 2005	Yhteensä	174 340 €
	Ulkoministeriö	139 470 €
	Oma rahoitus	34 870 €

Hankkeen yleistavoite: Parantaa työtä tekevien lasten ja nuorten elinoloja.

Hankkeen tarkoitus:

1. Tukea lapsityöläisten liikkeen 12 oikeuden toteutumista.
2. Tukea liikkeen jäsenten ja fasilitaattoreiden koulutusta.
3. Tukea jäsenten tulohankkimistoimintaa.
4. Tukea jäsenten ja osastojen viestintätaitoja.
5. Kehittää lasten ja nuorten sekä viranomaisten, kansainvälisten instituutioiden, kansalaisjärjestöjen ja muiden organisaatioiden välistä yhteistyötä.
6. Tukea kansallisten hankkeiden koordinoitua paikallisella tasolla.

Tuloksia vuonna 2005:

1. Lapsityöläisten liikkeen 12 oikeuden saavuttamisessa on tapahtunut huomattavaa edistystä. Esimerkiksi lukutaito-opetusta on kehitetty jokaisessa kaupungissa erilaisten tukirakenteiden ja kumppaneiden avulla. Lukutaitoisia lapsityöläisiä on koulutettu opettamaan muita lukemaan.

Sairauksista tiedottamisen ja yhdessä vaikuttamisen ansiosta sairailta lapsilla on nyt mahdollisuus käyttää terveyspalveluita ja pitää sairauslomaa. Radio-ohjelmien ja muun etupäässä poliisiviranomaisille suunnatun tiedotustyön ansiosta koti- ja katutyöläisten oikeus oikeudenmukaiseen kohteluun tiedostetaan nyt entistä paremmin.

Lasten työajat ovat lyhentyneet, vanhemmat rohkaisevat lapsiaan hankkimaan koulutusta ja työnantajat sallivat lapsille entistä joustavampia työajaj, jotta lapset voivat kouluttaa itseään. Lasten osallistuminen heidän tilanteeseensa ja yhteisönsä liittyvään päätöksentekoon on lisääntymässä. Uusia ruohonjuuritason ryhmiä ja osastoja luodaan jatkuvasti.

2. Raportointikaudella järjestettiin kaksi alueellista koulutusta, 11 kansallista työpajaa sekä 26 teknistä avustusprojektia. Ruohonjuuritason ryhmien ja osastojen tekniset ja metodologiset kyvyt ovat kehittyneet. Lapsityöläisten taidot radio-ohjelmien tekemisessä ja heidän oikeuksiaan käsittelevien ryhmäkeskustelujen vetämissä ovat parantuneet.

3. Erilaiset tulohankkimistoiminnot, kuten tuotteiden valmistaminen ja myynti tai äänentoistolaitteiden tai tuolien vuokraaminen, ovat lisänneet eri osastojen ja ryhmien itsenäisyyttä. Yksittäisten jäsenten tulohankkimistoiminnot ovat myös kehittyneet merkittävästi. Jäseniä tuetaan lapsityöläisten ryhmien antamalla lainoilla, ja ruohonjuuritason ryhmät päättävät lainojen myöntökriteerit. Monet lapsityöläiset ovat parantaneet asemaansa näiden toimien ansiosta.

4. Koulutus on antanut lapsityöläisille mahdollisuuden tehdä radio-ohjelmia, jotka ovat tavoittaneet valtaväestön ja saaneet uusia lapsityöläisiä liittymään osastoihin. Sarjakuvatyöpaja, tietokonekoulutus ja tietokoneiden hankkiminen ryhmille ovat tukeneet lapsityöläisten liikkeen sisäistä viestintää.

5. Lapsityöläiset ovat osallistuneet useisiin tärkeisiin lapsiin liittyviin kansainvälisiin, kansallisiin ja alueellisiin kokouksiin. Kokoukset ovat mahdollistaneet lapsityöläisten ja muiden lasten oikeuksien saralla toimivien tahojen tapaamisen ja yhteistyön.

Lapsityöläisten liikkeen Afrikan toimikunta ja raportointiryhmä päättää kansainvälisiin kokouksiin ja projekteihin osallistumisesta saamiensa kutsujen ja pyyntöjen perusteella. Vuonna 2005 liikkeen edustajia osallistui 15 projektiin ja kansainväliseen kokoukseen.

Sellaisilla foorumeilla, joihin lapsityöläiset osallistuvat aktiivisesti, kuten Koulutus kaikille (Education For All), he ovat voineet osallistua keskusteluihin ja suositusten määrittelyyn. Lapsityöläiset ovat kehittäneet YK:n Global Movement For Children (GMC) -liikkeen tuella kyselyn, joka auttaa arvioimaan lasten tilannetta.

He ovat esitelleet kyselyn tuloksia kansainvälisissä kokouksissa, kuten Bamakossa, Helsingissä ja YK:n yleiskokouksessa New Yorkissa. YK:n yleiskokouksen yhteydessä järjestetyn vuosituhattulistuksen seurantakokouksen aikana julkaistiin lapsityöläisten liikettä käsittelevä artikkeli. Kansainvälisiin kokouksiin osallistumisen ansiosta AMWCY tunnetaan nyt entistä paremmin ulkomailla.

6. Kansallisen koordinaation vahvistaminen on tärkeää kansallisten hankkeiden toteuttamisen ja eri ryhmien yhteisen toiminnan edistämisen kannalta. Prosessi on työn alla ja ensimmäinen koordinoitukokous järjestettiin tämän vuoden alussa. Kansalliseen koulutustilaisuuteen osallistui 334 lapsityöläistä ja fasilitaattoria. Tilaisuudessa käsiteltiin toiminnan kehittämisen kannalta tärkeimpiä kysymyksiä eli yhteistyön ja kansallisen tason koordinoinnin vahvistamista. Kansallisten toimintasuunnitelmien ja kumppanuuksien kehittäminen tukee liikkeen laajenemista sekä entistä useamman lapsen ja nuoren tavoittamista.

Haasteita ja opittua:

Ruohonjuuritasolla toimivat ryhmät ovat liikkeen vahvuus. Ensimmäiset ryhmät perustettiin ilman ulkopuolista tukea ja erilaiset kriisienaikaiset kokemukset ovat osoittaneet (esimerkiksi Burkina Fasossa, Beninissä ja Guinea-Bissaussa sodan aikana), että vaikka ryhmien ulkopuolinen tuki päättyy tai keskeytyy väliaikaisesti, niiden yhteishenki ja ruohonjuuritason toiminta jatkuvat siitä huolimatta. Liikkeen kansainvälinen haara on se liikkeen osa, joka ei kykene toimimaan ilman tukea, koska sen toiminta on riippuvaista ulkopuolisesta rahoituksesta.

Paikallisten kumppanijärjestöjen tulee vahvistaa osastoja tukemalla niiden itsenäistä identiteettiä ja rakennetta. Tärkein hankkeessa opittu asia on se, että lasten osallistuminen päätöksentekoon ja hankkeen yleiseen hallintaan on mahdollista. Tämä on nähty paitsi paikallistasolla myös kansainvälisellä tasolla lasten osallistuessa GMC:n ja muiden liikkeiden toimintaan.

Yksi hankkeen kohtaamista haasteista on tiedon hankkiminen eri maiden ja kaupunkien ruohonjuuritason organisaatioilta. Paikallistoimistojen ja kansainvälisten järjestöjen väliset suhteet ovat kehittyneet, mutta yhteisten hankkeiden edistäminen kaikissa maissa on edelleen haastavaa. Joissakin maissa kansallista koordinaatiota valvoo vain yksi osasto, jolla ei välttämättä ole riittävästi resursseja kaikkien tehtävien hoitamiseen.

Hankkeen nimi	Lasten kotihoito- ja varhaiskasvatushanke (ECCD)	
Hankekoodi	428PLOLD	
Ohjelma-alue	Koulutus: varhaiskasvatus	
Sijainti	Etelä-Amerikka, Bolivia: 70 yhteisöä seuraavilla alueilla: Villa Adela, Rio Seco, Santa Cruz, Chiquitania, Sucre, Zudanez ja Tarija	
Kesto	Heinäkuu 2004 – joulukuu 2006	
Rahoitus 2005	Yhteensä	395 390 €
	Ulkoministeriö	316 310 €
	Oma rahoitus	79 080 €

Hankkeen yleistavoite: Tukea alle neljävuotiaiden lasten varhaiskehitystä.

Hankkeen tarkoitus:

- Opettaa vapaaehtoistyöntekijöille, nuoriso-ohjaajille, lasten vanhemmille ja alle neljävuotiaiden lasten ohjaajille virikkeellisiä toimintatapoja sekä lasten fyysisen, älyllisen ja sosiaalisen kehityksen seuraamista.
- Parantaa alle neljävuotiaiden lasten vanhempien ja hoitajien tietämystä, asenteita ja soveltamia käytäntöjä, jotta lasten oikeus identiteettiin, koulutukseen, terveyteen ja suojeluun toteutuu.
- Lisätä alle kuusivuotiaiden osallistumista kotihoitoon ja varhaiskasvatukseen 35 prosentista 70 prosenttiin tuhannessa Planin tukemassa yhteisössä viiden vuoden aikana.
- Jakaa pilottihankkeesta saatuja kokemuksia hallitukselle, rahoittajille ja kansalaisjärjestöille lasten kotihoidon ja varhaiskasvatuksen tukemiseksi.

Tuloksia vuonna 2005:

Materiaalien jakaminen: Jokainen hankkeeseen osallistuva perhe on saanut lasten varhaiskasvatukseen liittyvää materiaalia. Myös ohjaajille on jaettu ohjeet hankkeen toteuttamisesta.

Yhteisöjen, kuntien ja instituutioiden välinen sitoutuminen: Hanke toteutetaan 70 yhteisössä. Kukin yhteisö on nimittänyt keskuudestaan yhteisöissä toimivat vapaaehtoistyöntekijät ja nuoriso-ohjaajat, jotka ovat osallistuneet kuukausittaisiin koulutuksiin ja hankkineet yhteisöistä tiloja koulutus- ja leikkikoulutoimintaa varten. Paikallisviranomaisille, alueiden koulutus- ja terveysvirastoille ja muille kunnissa toimiville organisaatioille on järjestetty työpajoja. Kuntatason toimijoiden kanssa on allekirjoitettu sopimuksia projektin toteuttamisesta.

Toiminta-alueen tuntemus: Otantojen ja väestönlaskennan perusteella on saatu yksityiskohtaista tietoa hankeyhteisöistä, kuten niiden peruskoulutustarpeista, kasvatusmenetelmistä, lasten kasvutason sekä hankkeeseen kohdistuvista odotuksista.

Koulutus: Yhteensä 70 yhteisön terveystaustajaa, 30 äitiä ja 350 nuorta yhteisövapaaehtoista on saanut koulutusta tavallisimpien lastentautien hoidosta, lasten kehityksen seurannasta, synnytyksestä ja vastasyntyneiden hoidosta. Kaikissa hankeyhteisöissä järjestettiin työpajoja, joissa lasten vanhemmat ja pääasialliset hoitajat

oppivat käyttämään lasten neuvolakortteja, valmistamaan leluja sekä ymmärtämään lasten monipuolisen ravinnon merkityksestä.

Leikkikoulujen toteuttaminen: Kaikkiin hankeyhteisöihin on perustettu leikkikoulut, joihin on hankittu opetusmateriaaleja ja pelejä. Leikkikouluissa käy niin lapsia kuin heidän vanhempiaankin, joille kerrotaan leikin merkityksestä lapsen kehitykselle.

Radio-ohjelmat ja -tiedotukset: Kaikissa yhteisöissä on lähetetty lyhyitä radio-ohjelmia lasten varhaiskehityksen aikana käytettävistä virikkeellisistä kasvatustieteistä yhdessä lapsen oikeuksia ja teini-ikäisiä käsittelevien tiedotusten kanssa.

Kotikäynnit: Terveyskasvattajat ja yhteisöjen johtajat ovat aloittaneet kotikäynnit, joiden avulla varmistetaan lapsen kehityksen seuranta ja arviointi samalla, kun vanhempia ohjataan käyttämään virikkeellisiä kasvatustieteitä.

Instituutioiden välinen yhteistyö: Hanke esiteltiin mahdollisena kasvatustieteiden lapsiasioista vastaavalle ministeriölle käytettäväksi kansallisella tasolla. Toteutusta on koordinoitu kunnallisella ja alueellisella tasolla yhdessä terveys- ja koulutusalan toimijoiden kanssa. Tämä on johtanut siihen, että lasten kehitykseen liittyvät asiat on otettu mukaan yhteisöjen ja alueiden koulutustoimikuntien työjärjestyksiin.

Haasteita ja opittua:

- Paikallisissa virastoissa toimivien neuvojen palkkaaminen on viivästynyt byrokratian vuoksi ja siksi, että sopivia henkilöitä on ollut vaikea löytää.
- Koulutusmateriaalien lisääntyneen kysynnän vuoksi joidenkin materiaalien painatus on viivästynyt.
- Presidentti Carlos Mesan erosta johtuvat sosiaaliset ongelmat ovat viivästyttäneet joidenkin toimintojen toteuttamista etenkin Altiplanon alueella.
- Äitien alhainen koulutustaso Tarabucossa ja Potosissa (70 % naisista on lukutaidottomia) johti siihen, että arviointimenetelmää täytyi muuttaa helpommin omaksuttavaksi.
- Kunnallisten terveys- ja koulutusviranomaisien puute yhdessä henkilökunnan suuren vaihtuvuuden kanssa johti siihen, että työpajoja täytyi toistaa ja tiettyjä sopimuksia neuvotella uudelleen.
- Vapaaehtoisia on lopettanut työn tai muuton vuoksi, jolloin heille on täytynyt kouluttaa seuraajia.

Hankkeen nimi	Laadukas oppiminen II		
Hankekoodi	340PL301		
Ohjelma-alue	Koulutus		
Sijainti	Keski-Amerikka ja Karibia: Dominikaaninen tasavalta, Azuan, Barahonan sekä San Juanin alueet		
Kesto	Ensimmäinen vaihe: 2002–2004, toinen vaihe 2005–2007		
Rahoitus 2005	Yhteensä	132 450 €	
	Ulkoministeriö	105 960 €	
	Oma rahoitus	26 490 €	

Hankkeen yleistavoite: Parantaa koulutuksen laatua maaseudulla.

Hankkeen tarkoitus: Vaikka Dominikaanisen tasavallan koulutusjärjestelmä on viime vuosikymmenten aikana parantunut huomattavasti, arvioidaan sen edelleen olevan laadultaan Latinalaisen Amerikan huonoimpia.

Hanke tukee Planin Dominikaanisessa tasavallassa toteuttamaa laajempaa *koulutuksen laadun* kehittämishanketta, joka tunnetaan nimellä "Escuela Multigrado Innovada (EMI)". Hankkeen innovatiivinen lähestymistapa kehittää kouluihin laadukkaan, lasten luontaista uteliaisuutta ruokkivan oppimisympäristön, joka ulottuu koulusta koteihin ja koko yhteisöön.

EMI-koulut antavat köyhille yhteisöille mahdollisuuden laadukkaaseen koulutukseen osallistavien opetusmenetelmien, oppimateriaalitarjonnan, joustavan opetussuunnitelman, pätevien ja motivoituneiden opettajien sekä aktiivisten oppilaiden ja kiinnostuneiden vanhempien avulla. Malli on tarkoitettu kouluille, joiden luokkahuoneissa opetetaan useampaa luokkaa kerrallaan, ja se edistää oppijakeskeistä lähestymistapaa.

Tuloksia vuonna 2005:

- Hankkeeseen on osallistunut kolmen vuoden aikana noin 5 200 lasta, 4 300 lasten vanhempaa, 200 opettajaa ja 20 opetusministeriön työntekijää.
- Kaikkiaan 76 peruskoulun opettajaa ja 20 opetusministeriön työntekijää on saanut koulutusta laadukkaista koulutusprosesseista. Koulutuksissa on opetettu innovatiivisten, aktiivisten ja osallistavien opetusmenetelmien käyttöä, jotka lisäävät lasten osallistumista koulutusprosesseihin sekä heidän kiinnostustaan oppimista kohtaan.
- Opetusministeriön työntekijät ovat osallistuneet laadukkaiden koulutusprosessien kehittämiseen suorittamalla harjoitusjaksoja kouluissa. Näin he ovat sisäistäneet laadukkaan koulutuksen merkityksen ja ovat voineet kehittää tarvittavia seurantatyökaluja. Kouluille tämä on ollut mahdollisuus luoda luonnollisia yhteistyökanavia ministeriön kanssa.
- Opettajille järjestettiin myös sukupuolten tasa-arvoon ja väkivaltaan liittyvää koulutusta.
- Hankekouluissa järjestettiin koulujen hallintoon liittyviä työpajoja lapsille. Työpajat rohkaisevat lapsia ottamaan vastuuta omasta koulutuksestaan ja oppimisestaan. Lisäksi ne tukevat lasten päätöksenteko- ja ongelmanratkaisukykyä koulussa ja yhteisössä. Hankekouluihin on perustettu oppilaista koostuvia kouluhallituksia.

- Lapset ehdottavat, suunnittelevat ja toteuttavat ratkaisuja, joiden tavoitteena on kehittää sekä lasten että yhteisöjen koulutusta.
- Vanhempain- ja muiden koulun toimintaa tukevien yhdistysten kokouksia järjestettiin säännöllisesti. Nämä yhdistykset pyrkivät parantamaan koulujen ja yhteisöjen välisiä suhteita. Lisäksi ne järjestivät arviointipäiviä, jolloin arvioitiin koko kouluvuodelle asetettuja tavoitteita ja laadittiin toimintasuunnitelmat seuraavaa vuotta varten.
- Muutamassa pilottikoulussa koulutettiin opettajia käyttämään tietokoneita luokkahuoneissa.

Haasteita ja opittua:

- Väestön koulutustason lisääminen ja opetusohjelmaan perustuvien toimintojen toteuttaminen lasten koulussa pitämiseksi, vähentää koulun keskeyttävien oppilaiden määrää ja luokalle jäämistä (mikä voi johtaa yli-ikäisiin oppilaisiin).
- Saavutusten tunnistaminen ja niistä viestittäminen.
- Pohjoisten ja eteläisten maaseutualueiden opetusvirastojen työntekijöiden harjoittelujaksot ovat vahvistaneet EMI-mallin ymmärtämistä ja sen mahdollisuuksia maalaisyhteisöissä. Parhailaan arvioidaan mahdollisuutta toteuttaa ensi vuonna samantyyppinen projekti opettajille. Tämän pitäisi kehittää ja vahvistaa laadukkaan koulutuksen vaikuttamis- ja tukityötä.
- Plan on tähän saakka nähty palvelujen- ja resurssien tarjoajana huolimatta valtion virastojen kanssa tehdystä yhteistyöstä. Siksi Plan painottaa nyt entistä enemmän yhteistyötä valtion ja yhteisöjen kanssa pyrkiessään parantamaan maaseudun yhteisöjen koulutustilannetta.

Hankkeen nimi	Nuorten seksuaalisuus sekä seksuaali- ja lisääntymisterveys	
Hankekoodi	440PLOLD	
Ohjelma-alue	Terveys	
Sijainti	Etelä-Amerikka: Ecuador, Quiton ja Cotopaxin läänit	
Kesto	2004–2006	
Rahoitus 2005	Yhteensä	281 050 €
	Ulkoministeriö	224 840 €
	Oma rahoitus	56 210 €

Hankkeen yleistavoite: Hanke pyrkii lisäämään nuorten tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä sekä vastuullisesta sukupuolikäyttäytymisestä. Lisäksi hanke pyrkii parantamaan naisten oikeuksia yhteisössä sekä nuorten osallistumista ja eri instituutioiden välistä yhteistyötä.

Hankkeen tarkoitus:

1. Lisätä nuorison osallistumista prosesseihin, jotka vahvistavat heidän oikeuttaan päättää seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvistä asioistaan.
2. Parantaa nuorille tarjottavia seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluita ja niiden saatavuutta.
3. Edistää nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvien oikeuksien tunnistamista paikallisesti toimivien tahojen, kuten nuorten vanhempien, yhteisöjen johtajien, järjestöjen, terveydenhuolto- ja koulutushenkilökunnan sekä paikallisviranomaisten ja joukkoviestintävälineiden, kautta.
4. Edistää nuorison seksuaali- ja lisääntymisterveyttä tukevia toimintatapoja kansallisella ja paikallisella tasolla.

Tuloksia vuonna 2005:

Cotopaxin lääni:

- Hanke tavoitti raportointikauden aikana lähes 2 000 nuorta, opettajaa ja nuorten vanhempaa 16 yhteisössä.
- Kaikkiaan 250 nuorta ja nuorten vanhempaa osallistui työpajoihin, joissa tiedotettiin nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvistä asioista.
- Paikallisten terveysasemien henkilökunnalle järjestettiin neljä nuorten tarpeisiin liittyvää koulutustilaisuutta. Tämä on parantanut nuorille tarjottujen palveluiden laatua, sillä terveydenhoitohenkilökunta hyödyntää mielellään uusia taitojaan.
- Espanjankielisille ja kaksikielisille opettajille järjestettiin 17 työpajaa, joissa he oppivat antamaan oppilaille oikeita tietoja seksuaali- ja lisääntymisterveydestä.
- Planin henkilökunta sai hi-virukseen/aidsiin, kulttuurieroihin ja sukupuolisuuteen/seksuaalisuuteen liittyvää koulutusta.

Quiton lääni:

- Hanke on tähän mennessä tavoittanut lähes 2 000 nuorta 20 yhteisössä.
- Yhteensä 250 nuorta osallistui työpajoihin, joissa perustettiin kouluihin nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveydestä kertovia tiedotus- ja koulutusryhmiä. Ryhmien toiminnan arvioidaan hyödyttävän 6 500 nuorta.
- Yhteensä 70 opettajaa sai koulutusta nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvistä oikeuksista, sekä sukupuoleen ja päätöksentekoon liittyvistä asioista.

- Kaikkiaan 300 iältään 12–20-vuotiasta lasta osallistui työpajoihin, joissa kerrottiin seksuaalisuudesta ja seksuaalioikeuksista.
- Yhteensä 33 ala- ja yläasteen koulussa tehtiin tutkimus siitä, miten hyvin oppilaat tuntevat nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyviä asioita.
- Kaikkiaan 200 nuorta osallistui viestintätyöpajaan, jossa edistettiin seksuaalisuuteen liittyvien asioiden viestintää.
- Aluekomiteoille, terveystyöntekijöille, alueiden terveystyöryhmille, paikallisille komiteoille sekä naisten organisaatioille on järjestetty valistustoimintaa.

Haasteita ja opittua:

Haasteet:

- Cotopaxin läänissä nuorten tavoittaminen on vaikeaa, koska he työskentelevät maanantaista perjantaihin yhteisöjen ulkopuolella. Tämän vuoksi heidän kanssa on ollut mahdollista työskennellä vain lauantaisin.

Opittua:

- Nuorisotyö vaatii nimenomaan nuorille tarkoitettuja menettelytapoja, etenkin kun työtä tehdään alkuperäiskansojen parissa. Alkuperäiskansojen parissa tehtävä koulutusprosessi edellyttää viestintätaitojen kehittämistä, ryhmätyötaitojen lisäämistä, tietotason lisäämistä, asenteiden muuttamista ja vastuullisten käyttäytymismallien kehittämistä.
- Nuoret tarvitsevat paikkoja, joissa he voivat osallistua, keskustella sekä olla vuorovaikutuksessa ikäistensä, vanhempien, opettajien, terveydenhoitajien ja paikallisten viranomaisten kanssa – paikkoja, joissa heidän mielipiteitään kuunnellaan, arvostetaan ja tuetaan.
- Nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvien oikeuksien vahvistuminen edellyttää sitä, että ympäristö tukee niiden toteuttamista.
- Roolileikit ja vapaamuotoiset tilanteet ovat paras tapa lähestyä seksuaalisuutta ja seksuaali- ja lisääntymisterveyttä nuorten kanssa.
- Seksuaalisuudesta sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvistä oikeuksista ei voida puhua tuomatta sukupuolinäkökohtaa esiin.

Hankkeen nimi	Lasten oikeus syntymärekisteröintiin	
Hankekoodi	451PLOUD	
Ohjelma-alue	Lasten suojeleminen: syntymärekisteröinti	
Sijainti	Etelä-Amerikka: Paraguay, Caaguazún, San Pedron, Cordilleran ja Guairán läänit	
Kesto	Heinäkuu 2004 – kesäkuu 2006	
Rahoitus 2005	Yhteensä	86 750 €
	Ulkoministeriö	69 400 €
	Oma rahoitus	17 350 €

Hankkeen yleistavoite: Lisätä virallisesti rekisteröityjen lasten määrä 80 prosentista 100 prosenttiin sekä valistaa perheitä ja yhteisöjä lapsen oikeuksista.

Hankkeen tarkoitus:

Hankkeen päättyessä on rekisteröity 25 000 alle 18-vuotiasta lasta 400 yhteisössä. Yhteisöjen jäsenillä tulee myös olemaan entistä selkeämpi käsitys syntymärekisteröinnin tärkeydestä sekä lapsen oikeuksista.

Tuloksia vuonna 2005:

- Kaikkiaan 196 rekisteröintitapahtumassa rekisteröitiin yhteensä 14 588 lasta (58 % kahden vuoden tavoitteesta).
- Yhteensä 5 430 opettajaa koulutettiin väestönlaskijoiksi 58 alueella neljässä läänissä. Opettajien avulla rekisteröintikampanja voitiin ulottaa syrjäisimpiinkin yhteisöihin, jotta hanke on mahdollisimman kattava. Opettajat tiedottavat rekisteröinnin merkityksestä yhteisöissä ja tukevat syntymärekisteröintiprosessin kestävyttä.
- Noin 162 900 perhettä hyötyy opettajien kouluttamisesta väestönlaskijoiksi. Lasten vanhemmat ovat osallistuneet kouluissa järjestettyihin tilaisuuksiin, joissa on annettu lisätietoja lasten rekisteröimisestä.
- Yhteensä 111 kättilöä ja 48 terveydenhoitajaa sai koulutusta syntymärekisteröinnin merkityksestä ja kättilöiden roolista rekisteröinnin ja lastensuojelun puolesta puhujina.
- Useita kansallisia tiedotuskampanjoita: aihetta käsiteltiin neljässä tv-ohjelmassa ja kahdeksassa lehtiartikkelissa.
- Yhteistyö väestörekisterin, kansalaisjärjestöjen koordinaatioorganisaation (CDIA), lasten ja nuorisotoiminnan sihteeristön ja Unicefin kanssa käynnistettiin. Entistä syvällisempi syntymärekisteröinnin esteiden tunteminen auttaa organisaatioita kehittämään omaa toimintaansa.

Haasteita ja opittua:

Suurin haaste on väestörekisterin ja kunnallisten viranomaisten välistä yhteistyötä helpottavien lakimuutosten edistäminen. Väestörekisteriviranomaiset työskentelevät oikeus- ja työministeriön alaisuudessa eikä toiminta ole järjestäytyntä kunta- tai läänitasolla. Tilanteen parantamiseksi tarvitaan selkeitä hallinnollisia ohjeita.

LIITE II

Kotimaan toiminta

Yksi Planin tärkeimmistä tavoitteista Suomessa on lasten äänen vahvistaminen sekä toiminta- ja yhteistyömahdollisuuksien luominen niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Plan Suomi Säätiö jatkaa ammattitaitonsa ja toimintakykynsä kehittämistä voidakseen tukea lapsia ja nuoria ilmaisemaan mielipiteitään heidän elämäänsä vaikuttavista asioista.

Planin Lastenhallitus ja lapsen oikeuksien lähettiläät työskentelevät lasten oman äänen vahvistamiseksi. Tarkoituksena on rohkaista lapsia osallistumaan, tuomaan esille omia ideoitaan sekä löytämään tapoja tuoda mielipiteitään esiin ja toimia niiden mukaisesti. Tavoitteenamme on luoda paikallisten lasten ja nuorten ryhmien ketju, joka osallistuu aktiivisesti kansainvälisyyskasvatukseen niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

1. Kansainvälisyyskasvatus

1.1 Lasten ja nuorten osallistuminen: Lastenhallitus

Jotta lasten mielipiteet tulisivat Suomessa entistä paremmin esiin, on Plan Suomi Säätiö perustanut Lastenhallituksen vuonna 2001. Se on foorumi, jossa lapset voivat tuoda esiin omia mielipiteitään, jotka sitten tiedotetaan Planille. Lasten ja nuorten osallistaminen strategisella tasolla on haasteellinen tehtävä. Plan Suomi Säätiö oli yksi ensimmäisistä Planin toimistoista, jossa nuoret ovat osallistuneet tiiviimmin Planin työhön. Tällä hetkellä kansainvälisessä Planissa toimii jo ainakin kahdeksan lasten äänitorvena toimivaa lastenhallitusta.

Lasten entistä tiiviimpi osallistuminen antaa mahdollisuuden suunnata työtä lapsilähtöisempään ja -johtoisempaan suuntaan. Tämä on paras tapa tuoda lasten ideoita ja mielipiteitä esiin sekä toteuttaa niitä lapsikeskeisen lähestymistavan mukaisesti. Lapsikeskeinen yhteisöjen kehittäminen merkitsee siirtymistä hankkeiden entistä lapsijohtoisempaan toteuttamiseen ja edistää näkemystä, että lapset itse ovat tehokkaita toimijoita. Samalla on kuitenkin tärkeää, että aikuiset ottavat vastuun turvallisen, terveellisen, vakaan ja virikkeellisen ympäristön takaamisesta lapsille. Lasten ikä, kehitystaso ja mielenkiinnon kohteet on myös otettava huomioon. Emme voi odottaa lasten johtavan toimintaa strategisella tasolla, jos emme kykene luomaan lapsiystävällistä ympäristöä ja antamaan lapsille tarvittavaa tukea.

Vuoropuhelun ylläpitämiseksi Lastenhallituksen jäsenet vierailevat säännöllisesti Plan Suomi Säätiön hallituksen kokouksissa ja hallituksen puheenjohtaja puolestaan Lastenhallituksen kokouksissa. Hallitusten välinen yhteistyö sekä Lastenhallituksen ja Planin eri tiimien välinen yhteistyö on tärkeää. Plan Suomen on kuitenkin koko ajan etsittävä uusia innovatiivisia yhteistyötapoja, jotta lasten roolia voidaan syventää entisestään.

Lastenhallituksen kanssa tehtävä työ antaa Plan Suomi Säätiölle mahdollisuuden saada arvokasta kokemusta lasten osallistumisesta. Se auttaa organisaatiota ymmärtämään, miten lasten osallistumista vaikuttamistyöhön ja hankkeisiin voidaan mahdollistaa. Lisäksi se auttaa aikuisia löytämään tehokkaita tapoja tiedottaa lapsille kehityskysymyksistä, köyhyydestä sekä siitä, mitä lapset itse voivat tehdä muutoksen aikaansaamiseksi.

Lastenhallituksen toiminta vuonna 2005:

Lastenhallituksessa oli kolmetoista iältään 14–18 -vuotiasta jäsentä. Virallisia kokouksia järjestettiin viisi kertaa vuoden aikana (tammi-, maaliskuu-, touko-, elo- ja lokakuussa). Lisäksi Lastenhallitus kokoontui tarpeen vaatiessa erilaisia aiheita käsitteleviin kokouksiin. Planin toiminnan tuntemuksen syventämiseksi Lastenhallituksen jäsenet osallistuivat yhdessä lapsen oikeuksien lähettiläiden kanssa sarjakuvakoulutukseen, roolipelikoulutukseen (yhdessä Kallion lukion oppilaiden kanssa) sekä media- ja kummikoulutukseen.

Lastenhallitus on osallistunut vuodesta 2001 alkaen aktiivisesti Plan Suomi Säätiön kansainvälisyyskasvatus- ja tiedotustoiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Tavoitteena on ollut järjestää tapahtumia, joissa osanottajat ja Lastenhallituksen jäsenet ovat voineet oppia toinen toisiltaan.

Lastenhallitus osallistui vuonna 2005 Kaverit kouluun -kampanjaan, Tyttöjen kymppiin, Maailma kylässä -tapahtumaan, Plan ilta lapselle -televisio-ohjelmaan sekä Lapsen oikeuksien päivänä Mediatorilla järjestettyyn Lasten olohuone -tapahtumaan. Lisäksi he osallistuivat kahden uuden työntekijän rekrytointiin haastattelemalla heitä.

Opetusministeriö ja ulkoasiainministeriö kuuluivat nuoria marraskuussa kansalliseen kansainvälisyyskasvatuksen toimenpideohjelmaan liittyen. Kolme Lastenhallituksen jäsentä oli mukana yhdeksän nuoren ryhmässä, joka kertoi mielipiteensä kansainvälisyyskasvatuksesta esittämällä näytelmän ”Herää, pahvi!”. Näytelmä syntyi kolmen työpajan seurauksena, joissa osanottajat keskustelivat kansainvälisyyskasvatuksesta ja omista kokemuksistaan nykynuorten elämästä.

Lastenhallituksen jäsenten mielestä monet suomalaislapset eivät ole tietoisia omista oikeuksistaan. Siksi lapsen oikeuksista tiedottaminen on yksi Lastenhallituksen päätavoitteista. Osana tiedotustoimintaa Lastenhallitus haastatteli kaikkia presidenttiehdokkaita lapsiin ja lapsen oikeuksiin liittyvistä kysymyksistä syksyllä 2005. Asiaa käsittelevä artikkeli julkaistiin Helsingin Sanomissa ja Lastenhallituksen omilla www-sivuilla. Lisäksi osa Lastenhallituksen jäsenistä vieraili kouluissa kertomassa lapsen oikeuksista.

Huhtikuussa Lastenhallitus järjesti arvohuutokaupan tiedottaakseen lasten asioista maailmalla ja saadakseen yleisön tekemään lahjoituksia. Huutokaupassa myytiin arvoja, kuten rakkaus, tasa-arvo, ystävyys ja oikeudenmukaisuus ja niitä edustivat eri maiden lasten piirroset ja maalaukset kyseisestä arvosta.

Elokuussa Lastenhallitus järjesti yhdessä Järvenpään nuorisoparlamentin kanssa Rockin' Against hiv/aids -konsertin, jonka tavoitteena oli tiedottaa hiv/aidsista ja kerätä varoja Planin Ugandassa toteutettavaan hankkeeseen. Kaverit kouluun -kampanjaa esiteltiin nuorelle yleisölle paikallisten nuorisobändien esitysten lomassa.

Yhteyksien luominen:

Yksi Planin tavoitteista on yhteyksien rakentaminen ja aidon kumppanuuden luominen Suomen ja kehitysmaiden välille lapsen oikeuksien toteutumiseksi. Lastenhallitus työskentelee yhdessä eri maiden lasten ja nuorten ryhmien kanssa.

Lastenhallitus tekee läheistä yhteistyötä Norjan ja Ruotsin lastenhallitusten kanssa ja on tukenut Kanadan ja Hollannin Plania vastaavien ryhmien perustamisessa. Myös Iso-Britannian, Yhdysvaltain ja Belgian Plan perustivat omat lastenhallitukset vuoden 2005 aikana. Kaksi Lastenhallituksen jäsentä osallistui toukokuussa Norjan lastenhallituksen järjestämään työpajaan (Youth Participation – Action with a Cause). Työpajaan saapui osanottajia Hollannista, Ruotsista, Kanadasta, Yhdysvalloista, Australiasta, Brasiliasta ja Ugandasta.

Yhteistyö Intian Bal Panchayat -lastenparlamentin kanssa jatkui vuonna 2005. Lastenhallituksen ja Afrikan lapsityöläisten liikkeen (AMWCY) välillä aloitettiin yhteistyö, kun liikkeen jäseniä vieraili syyskuussa Helsinki konferenssiin liittyen.

Kokousten ja sähköpostiyhteydenpidon lisäksi nuoret järjestivät ensimmäisen lasten ja nuorten verkkokokouksen marraskuussa 2005. Näiden säännöllisten kokousten tarkoitus on jakaa tietoja ja kokemuksia sekä lisätä yhteisten aloitteiden määrää.

Tavoitteet tulevaisuudessa:

Suomessa toteutettavien hankkeiden laajetessa myös Lastenhallituksen kyky tuoda lasten ääntä kuuluviin lisääntyy. Keskitymme myös kouluttamaan jäsenistä kehityskysymysten vertaiskasvattajia ja -vaikuttajia. Lastenhallituksen jäsenten määrää päätettiin vuonna 2005 lisätä viidestätoista kahteenkymmeneen. Painopisteenä on paikallisen toiminnan tukeminen aktiivisella Lastenhallituksen entisiä ja nykyisiä jäseniä työskentelemään asuinalueillaan yhdessä Planin vapaaehtoisten ja lapsen oikeuksien lähettiläiden kanssa. Paikallisesti toimivien lastenryhmien perustaminen on seuraava askel pyrkimyksessämme lisätä lasten osallistumista Planin työhön etenkin pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

1.2. Toiminta kouluissa

Yksi vuoden 2005 päätavoitteista oli laajentaa lasten ja nuorten parissa ja puolesta tehtävää toimintaa eri puolilla Suomea. Yksi tärkeimmistä keinoista tavoittaa lapsia oli eri puolilla Suomea toimivien lapsen oikeuksien lähettiläiden palkkaaminen. Lähettiläät vierailevat muun muassa kouluissa, päiväkerhoissa ja nuorisoyhteisöissä kertomassa lapsille ja nuorille lapsen oikeuksien sopimuksesta ja muista lapsen oikeuksiin liittyvistä asioista. Toiminnan tavoitteena on tiedottaa lapsen oikeuksien sopimuksen lisäksi kehitysmaiden lasten arjesta ja Lastenhallituksen toiminnasta sekä muista lasten osallistumismahdollisuuksista.

Plan nimitti vuonna 2005 yhteensä 22 lähettilästä 9 kaupungissa: Kemi, Oulu, Jyväskylä, Rauma, Turku, Tampere, Joensuu, Helsinki ja Espoo. Kaikki lähettiläät osallistuivat peruskoulutukseen, joka keskittyy heidän työnsä sisältöön ja käytännön seikkoihin. Työkalukseen lähettiläät saivat Planin suunnitteleman koulutuspaketin, joka sisältää taustatietoja Planista, lapsen oikeuksien sopimuksen, lisätietoja lapsen oikeuksiin liittyvistä asioista sekä käytännön harjoituksia ja tehtäviä. Lisäksi lähettiläät osallistuivat

sarjakuvakoulutukseen, jossa käsiteltiin sarjakuvien tekemistä keinona käsitellä lapsen oikeuksia.

Plan tuki lähettiläiden työtä ja kontaktien luomista ottamalla yhteyttä suurimpien kaupunkien opetusviranomaisiin. Nämä keskustelut olivat hedelmällisiä ja viranomaiset olivat kiinnostuneita etsimään lähettiläille vierailumahdollisuuksia. Lähettiläiden tekemää työtä pidettiin tärkeänä ja sen katsottiin tukevan opetusohjelmaa. Myös yhteydenotot päiväkoteihin ja nuorisojärjestöihin johtivat aktiiviseen yhteistyöhön.

Lähettiläiden vierailuista saatiin kannustavaa palautetta. Vierailuilla käsitellyjä aiheita pidettiin tärkeinä ja toimintaa kohderyhmille sopivana. Positiivinen palaute lisäsi vierailupyynnöitä, ja lähettiläiden luomat toimivat yhteydet osoittavat, että lähettilästyö on hyödyllistä ja että sille on tarvetta. Plan jatkaa lähettilästoiminnan laajentamista etenkin alueille, joilla heitä ei vielä toimi. Tulevia haasteita ovat käytännöllisten ja hyödyllisten lapsen oikeuksia käsittelevien materiaalien luominen koulukäyttöön sekä entistä syvällisemmän ja pitkäkestoisemmän yhteistyön luominen eri alueiden koulujen kanssa. Myös panostusta lähettiläiden koulutukseen lisätään ensi vuonna.

1.3. Näyttelyt

Planilla on useita näyttelyitä, joita voidaan lainata eri tarkoituksiin. Vuonna 2005 näyttelyitä järjestettiin yhteensä 40 viikon ajan 20 kaupungissa. Tyypillisiä järjestäjiä olivat kirjastot, kahvilat, kulttuurikeskukset ja koulut. Näyttelyitä kohtaan osoitettu kiinnostus lisääntyi merkittävästi vuoden aikana. Vapaaehtoistyöntekijät ovat erittäin tärkeässä asemassa näyttelyiden järjestämisessä. Kokemukset osoittavat, että näyttelyiden on oltava mahdollisimman yksinkertaisia ja helppokäyttöisiä, jotta ne voidaan toimittaa erilaisiin kohteisiin ja saadaan pystytettyä hyvinkin erilaisiin tiloihin.

1.4. Materiaalin valmistus

Lapsen oikeuksien lähettiläiden koulutuspakettia täydentämään valmistettiin video "Mihin lapsella on oikeus / What are my rights?". Video sisältää viisi lyhyttä tietoisuutta, jotka käsittelevät eri aiheita, kuten koulutusta ja terveydenhoitoa. Se on tarkoitettu etupäässä lasten ja nuorten kansainvälisyyskasvatukseen. Lähettiläät käyttävät videota kouluissa, päiväkerhoissa ja nuorisojärjestöissä. Kouluista saatu palaute ja kokemukset osoittavat, että tällainen materiaali on erittäin hyödyllinen ja tarpeellinen kansainvälisyyskasvatuksen väline. Video viimeisteltiin syksyllä ja loppuvuoden aikana sen näki noin 3 000 lasta ja nuorta.

Ota oikeus -korttipeli perustuu tavalliseen korttipakkaan, jossa on YK:n lapsen oikeuksien sopimus ja yksinkertaisia esimerkkejä. Planin Lastenhallituksen jäsenet ja muut nuoret olivat tärkeässä roolissa pelin suunnittelussa vuonna 2003. Pelaajat keskustelevat pelatessaan lapsityövoiman käytöstä, koulutuksen tärkeydestä, puhtaasta vedestä ja muista lapsen perusoikeuksista. Peli on osoittautunut onnistuneeksi tavaksi tiedottaa lapsen oikeuksien sopimuksesta niin lasten kuin aikuistenkin keskuudessa. Plan Suomi Säätiö ja Mannerheimin lastensuojeluliitto päättivätkin tehdä pelistä toisen version. Tarkistettu versio valmistui marraskuussa 2005. Peli on herättänyt huomioita useissa maissa ja se tullaan käntämään ainakin ruotsiksi ja englanniksi vuoden 2006 aikana.

1.5. Lasten ja nuorten tapahtumat

Plan Suomi Säätiö pyrkii löytämään innovatiivisia tapoja uusien kohderyhmien tavoittamiseen kansainvälisyyskasvatustyössään. Tällaisia ryhmiä ovat muun muassa ammattikoulujen oppilaat ja maahanmuuttajat. Heitä pyritään tavoittamaan tekemällä yhteistyötä erilaisissa projekteissa sekä järjestämällä tapahtumia uusissa ympäristöissä. Plan Suomi Säätiö järjesti lastentapahtumia esimerkiksi elokuvateattereissa Helsingissä ja Turussa. Pienimuotoisiin työpajoihin osallistui yhteensä noin 500 lasta. Yhdessä Helsingin Sanomien kanssa järjestettiin marraskuussa hyvien uutisten viikolla kolmipäiväinen tapahtuma, jota mainostettiin etupäässä päiväkerhoissa ja kouluissa. Tapahtumassa vieraili noin 700 lasta ja 200 aikuista.

Vuonna 2006 Plan Suomi Säätiö tulee keskittymään nuorisotapahtumiin: Itäkeskuksen ystävänpäivätapahtumaan sekä marraskuussa hiv/aids-tapahtumaan. Koulujen ja nuorisotalojen kanssa tehtävään pitkäjänteiseen yhteistyöhön tullaan kiinnittämään myös entistä enemmän huomiota.

1.6 Yhteistyö ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa

Nuoret, media ja kehitysmaat – tutkimus toteutettiin yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa. Tutkimuksen tavoitteena on löytää uusia ja innovatiivisia tapoja raportoida kehitysmaista, jotta uutisointi paremmin vastaisi nuorten tarpeita ja toiveita ja saisi heidät osallistumaan aiempaa aktiivisemmin keskusteluun kehityskysymyksistä. Tutkimustyö käynnistyi vuonna 2005 ja loppuraportti julkaistaan vuoden 2006 syksyllä, minkä jälkeen kouluissa toteutetaan mediakasvatuskampanja.

Jyväskylän yliopiston viestinnän laitos toteuttaa projektin läheisessä yhteistyössä ulkoasiainministeriön ja Plan Suomi Säätiön kanssa. Projekti keskittyy suomalaisnuorten mediankäyttötapoihin sekä mediankäytön ja nuorten kehitysmaatietouden suhteeseen. Tutkimus pyrkii selvittämään, mistä suomalaiset saavat kehitysmaatietonsa, miten media vaikuttaa kehitysmaatietouteen ja suhtautumiseen kehitysmaihin sekä miten nuorten kiinnostusta kehityskysymyksiin voisi lisätä. Tutkimustuloksia voidaan toivottavasti hyödyntää koulujen mediakasvatuksessa sekä entistä lapsikeskeisemmässä tiedottamisessa ja journalismissa. Tutkimusraportti julkaistaan syksyllä 2006.

2. Vaikuttamistyö

Plan Suomi Säätiön tavoitteena on olla tunnustettu toimija lasten oikeuksien edistäjänä ja vaikuttamistyö on tässä tärkeässä asemassa. Vuonna 2005 painotettiin kumppanuuden vahvistamista muiden vaikuttamistyötä tekevien lapsikeskeisten kehitysyhteistyöjärjestöjen kanssa.

Yhdessä Suomen World Visionin ja Suomen UNICEFin kanssa vuonna 2005 toteutetun Kaverit kouluun -kampanjan tavoitteena oli tiedottaa lasten oikeudesta peruskoulutukseen sekä lisätä Suomen hallituksen kehitysmaiden peruskoulutukselle antamaa tukea, jotta Koulutus kaikille -tavoite saavutettaisiin. Internetin kautta sekä vapaaehtoisvoimin ja Lastenhallituksen jäsenten avulla kerättiin yli 50 000 nimeä. Nimiä kerättiin kouluissa ja kesätahtumissa sekä Body Shopeissa ja Hesburgereissa. Vetoamus luovutettiin Suomen kehitys- ja ulkomaankauppaministerille Helsinki-

konferenssissa syyskuussa 2005. Koululaiset osallistuivat kampanjaan askartelemalla pahvista ihmishahmoja, jotka edustavat lapsia, joilla ei ole mahdollisuutta käydä koulua. Hahmoja esiteltiin marraskuussa Helsingin rautatieasemalla järjestetyssä näyttelyssä. Ryhmä kampanjaan osallistuneita lapsia tapasi 6.9.2005 tasavallan presidentti Tarja Halosen keskustellakseen lapsen oikeuksiin liittyvistä asioista ja etenkin oikeudesta koulutukseen. Vaikuttamistyötä tullaan tulevana vuosina jatkamaan aiheen tiimoilta, kunnes tavoitteet on saavutettu.

Helsinki-prosessi oli toinen merkittävä kanava, jonka kautta Plan Suomi Säätiö edisti työtätekevien lasten ja nuorten oikeuksia. Plan osallistui aktiivisesti Citizen's Global Platformin Human Security -työryhmän toimintaan sekä yhteisten lausuntojen valmisteluun. Helsinki-konferenssin aikana Plan Suomi Säätiö järjesti yhdessä muiden lapsikeskeistä kehitysyhteistyötä tekevien organisaatioiden kanssa Rethinking Child Labour -seminaarin, jonka tavoitteena oli tuoda lapsen oikeudet ja mielipiteet osaksi konferenssissa käytäviä keskusteluja. Erityisesti painotettiin lasten osallistumista. Lapsityöläisten liikkeen (AMWCY) edustajat Länsi-Afrikasta, World Visionin nuoret edustajat Boliviasta ja Filippiineiltä, Mannerheimin lastensuojeluliiton lapsiedustajat sekä Planin Lastenhallituksen jäsenet esittivät itse suunnittelemansa esityksen lapsityövoimasta sekä teemaseminaarissa että virallisen Helsinki-konferenssin avajaistilaisuudessa. Lapsilla oli myös aktiivinen rooli erilaisissa paneelikeskusteluissa.

Vuonna 2006 Plan Suomi Säätiö keskittyy pitkäkestoisen ja kattavan vaikuttamistyön strategian kehittämiseen, joka tulee kansallisine painoituksineen olemaan linjassa kansainvälisen Planin tavoitteiden ja toiminnasta saatujen kokemusten kanssa.

3. TV-tuotanto

Plan Suomen ja Afrikan lapsityöläisten liikkeen (AMWCY) kumppanuuteen liittyen tuotettiin lapsityöläisten oikeuksia käsittelevä TV-ohjelma sekä sarjakuvia Länsi-Afrikassa. Ohjauksesta vastasi Matti-Juhani Karila ja ohjelmaa kuvattiin toukokuussa Beninissä järjestetyn sarjakuvatyöpajan yhteydessä. Ohjelman toinen osa kuvattiin lokakuussa työpajan osanottajien asuinalueilla eri puolilla maata. Ohjelman käytöstä ja sen laajemmasta levityksestä keskustellaan parhaillaan.

Toimittaja Hannu Pesonen kirjoitti osana lapsityöläisten oikeuksiin liittyvää tiedotustoimintaa sarjan sanomalehdissä ja Internetissä julkaistuja artikkeleita. Suomalaisissa sanomalehdissä ja aikakauslehdissä julkaistiin yli 10 Senegalin ja Mauritanian lapsityöläisiä ja heidän liikkeitään käsittelevää artikkelia.

4. Mediatuotanto

Grassroots Comics -sarjakuvat ovat tehokas ja vaikuttava, mutta samalla myös edullinen tiedotus- ja viestintäväline, jonka avulla ihmiset voivat kertoa omista kokemuksistaan, mielipiteistään ja ajatuksistaan konkreettisella tavalla. Sarjakuvat ovat erityisen toimiva väline yhteisöissä, joissa lukutaito ei ole yleistä. Sarjakuvien tekeminen on yksi elementti Plan Suomi Säätiön ja AMWCY:n välisessä yhteistyössä.

Vuonna 2005 Plan Suomi Säätiö järjesti yhdessä AMWCY:n ja Enda Tiers Monde – järjestön kanssa sarjakuvatyöpajan Beninissä. Työpajaan osallistui lapsityöläisten liikkeen jäseniä kahdeksasta Afrikan maasta. Koulutuksesta vastasivat alan asiantuntijat

Leif Packalén ja Sharad Sharma World Comics -järjestöstä. Enda Tiers Monde ja Leif Packalén perustivat koordinoitijärjestelmän tukemaan lapsityöläisten sarjakuvatuotannon jatkoa sekä teknistä neuvontaa varten. Suomalaiset lapsen oikeuksien lähettiläät ja Lastenhallituksen jäsenet saivat koulutusta siitä, miten sarjakuvia voidaan käyttää esimerkiksi kouluvierailujen yhteydessä.

Sarjakuvien käyttöä viestintävälineenä afrikkalaisten ja suomalaisten lasten ja nuorten parissa vahvistetaan edelleen vuonna 2006. Erityisesti painotetaan AMWCY:n ja suomalaisten lasten ja nuorten välistä vuoropuhelua, joka käynnistetään yhteisellä sarjakuvanäyttelyllä.

5. Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyö on tärkeä osa Plan Suomi Säätiön toimintaa ja antaa samalla järjestön toiminnasta kiinnostuneille kansalaisille mahdollisuuden oppia lisää lapsen oikeuksista ja osallistua niiden edistämiseen. Strategiatasolla ensisijaista oli vapaaehtoistyön uudelleen järjestäminen. Rekisteröityneille vapaaehtoisille lähetettiin kysely vapaaehtoistoiminnasta. Vastausten perusteella vapaaehtoiset jaettiin kuuteen ryhmään, joiden yhteyshenkilöiksi nimettiin kymmenen aluevastaavaa.

Nykyistä vapaaehtoisjärjestelmää vahvistetaan ja kehitetään edelleen vuosina 2006—2007. Vapaaehtoisten koulutusta lisätään, jotta he saavat lisätietoa lapsen oikeuksista, lapsikäyhyydestä ja muista tärkeistä Planin toimintaan liittyvistä asioista. Vapaaehtoistoimintaa laajennetaan joka vuosi muutamalle uudelle alueelle ja vahvistetaan nykyisillä toiminta-alueilla. Lisäksi rohkaistaan Lastenhallituksen, lapsen oikeuksien lähettiläiden ja vapaaehtoisten yhteistyötä.

6. Kotimaan toiminnan vaikuttavuuden arviointi

DEEEP (Development Education Exchange in Europe), Plan Suomi Säätiö, Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys KEHYS ry ja Kehitysyhteistyön palvelukeskus KEPA järjestivät marraskuussa 2005 yksipäiväisen työpajan suomalaisille kansainvälisyyskasvatuksessa aktiivisesti toimiville kansalaisjärjestöille. Tavoitteena oli tarkastella vaikuttavuuden arviointia kansainvälisyyskasvatuksessa.

Seuranta ja arviointia sekä pitkäaikaisten vaikutusten arviointia tullaan painottamaan tulevaisuudessa yhä enemmän. Plan Suomi Säätiö osallistuu aktiivisesti keskusteluun vaikuttavuuden arvioinnista sekä tekee siitä aloitteita.

7. Kotimaan toiminnan visiot

- Vaikuttamistyön ja kansainvälisyyskasvatuksen linkittäminen: kansalaisyhteiskunnan ja etenkin lasten osallistaminen.
- Vakaan aseman saavuttaminen suomalaisessa yhteiskunnassa lasten osallistumisen ja vapaaehtoistyön kautta.
- Dokumentoida toimintaa lapsen oikeuksien toteutumiseen tähtäävien vuosituhattavoitteiden edistämisestä.
- Tunnustettu lapsen oikeuksien ja lasten osallistamisen puolestapuhuja, joka saattaa lapsia ja nuoria eri puolilta maailmaa työhön yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Muodostaa paikallisten lasten ja nuorten ryhmien ketju, joka osallistuu aktiivisesti kansainvälisyyskasvatukseen paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.
- Verkostoituminen Planin sisällä ja muiden tahojen kanssa.